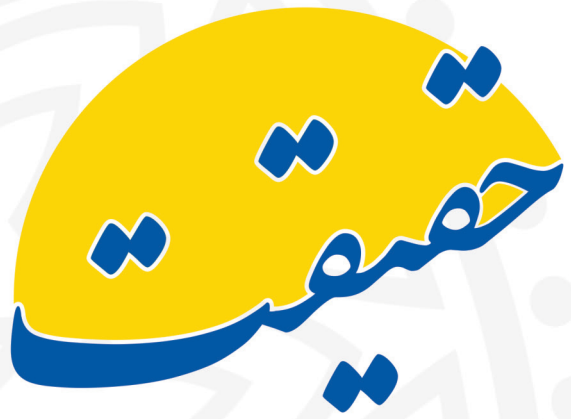


۶۲

سال یازدهم

شماره اول



مجله علمی، فرهنگی و جهادی

ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۴۴۵

میزان و عقرب ۱۴۰۲

اکتوبر و نوامبر ۲۰۲۳

### در این شماره می‌خوانید

پاکستان باید با مهاجرین تعامل نیک داشته باشد

قوانین داسی جوپیږي! «د عمر (رض) فقاھت

امارت اسلامی، دولت خدمت‌گزار

در هنگام زلزله چه باید کرد؟

ملت‌هایی که در انتظار صلح هستند

از غصب اموال تا تخریب منازل







مجله علمی، فرهنگی و جهادی

ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۴۴۵

میزان و عقرب ۱۴۰۲

اکتوبر و نوامبر ۲۰۲۳

سال یازدهم، شماره اول

## فهرست مطالب

- ۱.....حکایت
- ۲.....ظلم و جنایت نابخشودنی اسرائیل و سکوت مرگبار جهانی
- ۳.....بحران زلزله هرات و تلاش برای رسیدگی به افراد آسیب دیده
- ۸.....در هنگام مواجه شدن با زلزله چه باید کرد؟
- ۱۲.....غرور و تکبر زیننده مخلوقات نیست
- ۱۴.....از غصب اموال تا تخریب منازل
- ۱۵.....با مهاجرین افغان عادلانه رفتار کنید
- ۱۶.....امارت اسلامی، دولت خدمتگزار
- ۲۰.....د عمر (رض) فقاقت
- ۲۲.....پدیده شوم ریاکاری
- ۲۶.....ملت هایی که در انتظار صلح هستند
- ۲۸.....پاکستان باید با مهاجرین تعامل نیک داشته باشد
- ۳۰.....د والدینو احترام او نافرمانی، د ساینس له نظره
- ۳۱.....اطلاعیه های امارت اسلامی افغانستان
- ۳۷.....بخوانید و بدانید
- ۴۰.....نسیم تندرستی
- ۴۴.....شعر و ادب

## ارتباط با ما



haqiqat\_mag@yahoo.com



@HaqiqatMagazine



۰۰۹۳-۷۹۹۷۰۰۴۰۴



## کمیسیون امور فرهنگی ۱.۱.۱

مؤسس و مدیر مسؤول ○ احمد تنویر (مولانا نعیم الحق حقانی)

هیئت تحریریه ○ محمد داوود مهاجر - سعید مبارز  
عبدالله هروی - احمدالله مسلمیار  
صلاح الدین نیمروزی - یاسر فدایی

مصحح ○ مولوی حمیدالله غیاثی

صاحب امتیاز ○ کمیسیون امور فرهنگی ۱.۱.۱

صفحه آرا ○ وحید حاجی زاده

مطالب نشر شده در مجله حقیقت، انعکاس دهنده آرا و نظریات نویسندگان آن است.

مجله در ویرایش و تصحیح مطالب نویسندگان درست باز دارد. اداره مجله بجز سرمقاله، مسئولیت مطالب دیگر را برعهده ندارد



## حکایت

یکی از فضلا تعلیم ملک زاده ای همی داد و ضرب بی محابا زدی و زجر بی قیاس کردی. باری پسر از بی طاقتی شکایت پیش پدر برد و جامه از تن دردمند برداشت. پدر را دل به هم برآمد.

استاد را گفت که پسران آحاد رعیت را چندین جفا و تویخ روانمی داری که فرزند مرا سبب چیست؟

گفت: سبب آن که سخن اندیشیده باید گفت و حرکت پسندیده کردن همه خلق را علی العموم و پادشاهان را علی الخصوص، به موجب آن که بردست و زبان ایشان هر چه رفته شود هر آینه به افواه بگویند و قول و فعل عوام الناس را چندان اعتباری نباشد.

اگر صد ناپسند آید ز درویش

رفیقانش یکی از صد ندانند

و گریک بذله گوید پادشاهی

از اقلیمی به اقلیمی رسانند

پس واجب آمد معلم پادشه زاده را در تهذیب اخلاق خداوند زادگان اُنَبَتَم الله نباتاً حسناً  
اجتهاد از آن بیش کردن که در حق عوام.

هر که در خردیش ادب نکنند

در بزرگی فلاح از او برخاست

چوب تر را چنان که خواهی پیچ

نشود خشک جز به آتش راست

ملک را حسن تدبیر فقیه و تقریر جواب او موافق رای آمد. خلعت و نعمت بخشید و پایه  
منصب بلند گردانید

گلستان سعدی

## سخن نخست

## ظلم و جنایت نابخشودنی اسرائیل در غزه و سکوت مرگبار جهانی



مدعیان دروغین مدافع حقوق بشر به همراه بوده است.

متأسفانه، این نهادهای نمادین، بخاطر نجات حتی کودکان از ظلم سربازان خون‌خوار اسرائیل، اقدام نکردند و فقط نظاره‌گر این ظلم بزرگ و فراموش‌نشده شدند.

در سال‌های اخیر، ما شاهد درگیری‌های زیادی در بین کشورهای مختلف بودیم اما هیچ‌کدام دست به قتل عام و کشتن غیرنظامیان و کودکان نزدند و حتی به

غزه، منطقه خودمختاری که در غرب فلسطین، به گونه‌ای خودگردان توسط حماس مدیریت می‌شود، طی چند هفته اخیر توسط سربازان خون‌آشام و ظالم اسرائیل مورد تهاجم و تجاوز قرار گرفته است که بیش از ۹ هزار انسان بی‌گناه شهید و هزاران تن زخمی شده‌اند.

آنچه در این میان قابل بحث است، تبدیل شدن غزه به کشتارگاه مظلومان توسط صهیونیست‌های ظالم است که با خموشی



مجرورحین کمک نیز کردند.

اما این حمله وحشیانه نظامی‌های اسرائیل غاصب چنان غیربشری و خلاف ارزش‌های انسانی بود که کلمه‌ای را نمی‌توان برای توصیف آن پیدا کرد.

برخی از کشورها به رژیم ظالم و غاصب اسرائیل حق می‌دهند و می‌گویند که این رژیم از خود در برابر حملات حماس دفاع کرده است و دارد که از خود دفاع کند، اما کدام قانون اجازه داده که به خاک دیگران تجاوز کند و آن را اشغال نماید و با سوء استفاده از قوانین دروغین بین‌المللی، خود را تبرئه کند؟

تجاوز وحشیانه سربازان ظالم اسرائیل به تلاش برای حفاظت از خود در برابر کدام حمله‌ای نمی‌ماند بلکه تلاش برای قتل عام یک ملت است. این تلاش را می‌توان از حمله به شفاخانه‌ها، مکان‌های عامه و تجمع مردم عام از سوی سربازان ظالم رژیم غاصب صهیونیستی به اثبات رساند.

سازمان جهانی صحت در گزارش خود گفته که، ۱۰۲ حمله به تأسیسات درمانی و صحنی را در غزه ثبت نموده است.

کجای این حالت به دفاع از خود میماند؟

مگر می‌توان تعریف بهتری از قتل عام و جنایت جنگی و ضد بشری برای این عمل ارائه نمود؟

چرا غرب هنوز هم به دنبال حمایت از حملات وحشیانه صهیونیست‌ها بر مردم بی‌گناه است؟

پاسخ اش کاملاً واضح است، برای حکام کشورهای غربی، حقوق بشر به جز از مردم خودشان، معنی ندارد و اگر منافع شخصی شان تقاضا کند، حاضر هستند هزاران انسان بی‌گناه را به خاک و خون بکشند، چنان که قبلاً این کار را در گوشه و کنار جهان و حتی در کشور خود ما افغانستان انجام دادند.

غزه این روزها، وضعیت سختی را سپری می‌کند و حتی با وجود درخواست برای آتش بس، این رژیم ظالم و غاصب به جنایات خود خاتمه نداده و مردم مظلوم فلسطین را در غزه، به شهادت می‌رساند.

رژیم غاصب اسرائیل نشان داد که به ارزش‌های جهانی و حقوق بین‌الملل پایبند نیست و وجودش، خطری برای جهان محسوب می‌گردد، زیرا ارزش‌های جهانی، برای خودش ارزش نیست.

کشورهای حامی رژیم غاصب اسرائیل باید بدانند که آنان نیز در این تجاوز و حملات وحشیانه، شریک‌اند و مسئول می‌باشند و باید در مقابل حملات ظالمانه و جنایات رژیم غاصب و سربازان ظالم صهیونیستی، پاسخگو باشند.

## بحران زلزله و تلاش‌ها برای رسیده‌گی به افراد آسیب دیده در هرات

نویسنده: عبدالله هروی



وارد بر شهروندان ما در هرات، نهادهای حکومتی، نهادهای کمک کننده بشری و اقشار مختلف مردم، با تمام تلاش و امکانات، بخاطر نجات هموطنان شان از زیر آوار شروع به فعالیت کردند.

طبق آمار ارائه شده از سوی مسئولان، در این زلزله ها بیش از هزار نفر جان باخته و بیش از ۲ هزار نفر مجروح شدند.

در ساعات اولیه پس از زلزله، امارت اسلامی افغانستان با انتشار یک اعلامیه، تاثیر خود را بیان و به مسئولان امور هدایت داد تا با تمام امکانات بخاطر رسیده گی به نیازمندان، تلاش کنند.

در متن اعلامیه آمده است: «با تأثر فراوان آگاهی یافتیم که امروز در اثر زلزله در هرات، بادغیس و شمار دیگری از ولایات به تعدادی از هموطنان خسارات مالی و جانی رسیده است.

امارت اسلامی افغانستان به تمام شهدای این حادثه المناک بهشت برین و به مجروحین

ولایت باستانی هرات، در ماه ربیع الاول و ربیع الثانی، شاهد زلزله‌های بارشتر بالا بود که خسارات مالی و جانی زیادی به شهروندان این ولایت به بار آورد.

هرات در این ایام، زلزله های خفیف و قوی زیادی را شاهد بود که اولین زلزله روز شنبه ۱۵ میزان ۱۴۰۲ خورشیدی ساعت در حدود ساعت ۱۲ چاشت با قدرت ۶٫۱ رشت، دومین زلزله با قدرت ۶٫۳ رشت روز چهارشنبه ۱۹ میزان ساعت حدود ۵ صبح، سومین و چهارمین زلزله قوی ساعت ۸ صبح روز یکشنبه ۲۳ میزان با قدرت بیشتر از ۶ رشت، هرات را تکان داد.

این زلزله‌ها، خسارات مالی و جانی فراوان به شهروندان وارد کرده که در ویدیوی زیر، می‌توان یک قسمت از خسارات را مشاهده کرد.

در میان اولین و آخرین زلزله قوی، زلزله‌های ضعیف و خفیف زیاد نیز به وقوع پیوست.

در اولین ساحات پس از زلزله و خسارات



شفای عاجل تمنا دارد و برای خانواده هایی که عزیزان شان را از دست داده اند، تسلیت عمیق خویش را ابراز میکند.

از درگاه الله تعالی استدعا می نمایم که مردم ما را در حفظ و امان خود داشته باشد، برای آسیب دیدگان نعم البدل ارزانی فرماید و در آینده از چنین مصیبت ها نجات شان بدهد.

به تمام ارگانهای مربوطه نظامی و خدماتی امارت اسلامی هدایت می دهیم که به مناطق زلزله زده به گونه عاجل خود را برسانند، امکانات را برای انتقال مجروحین به شفاخانه ها فراهم نمایند، برای بی سرپناهان سرپناه و در قسمت رساندن مواد خوراکی، اقدامات عاجل را انجام دهند.

به همین ترتیب، ارگان های امنیتی باید از تمام امکانات زمینی و هوایی خود برای نجات آنانی که زیر آوارها گیر مانده اند، استفاده کنند.

ما همچنان از هموطنان ثروتمند خود می خواهیم که هر گونه همکاری و کمک های ممکنه شان را به برادران مصیبت زده خود انجام دهند».

سپس در مرکز کشور، کمیسیون مشترکی بخاطر رسانیدن کمک ها به زلزله زدگان هرات ایجاد گردید.

جلسه اضطراری بخاطر رسانیدن کمک ها به آسیب دیدگان زلزله شدید اخیر ولایت هرات تحت ریاست محترم الحاج ملا محمدحسن اخند رئیس الوزراء ۱۱.۱۱ امروز در ارگ برگزار شد و کمیسیون مشترک به همین منظور تعیین شد.

سپس هیئت بلند رتبه امارتی به ریاست محترم ملا عبدالغنی برادر اخند معاون اقتصادی ریاست الوزراء به هدف بازدید از مناطق زلزله زده به ولایت هرات سفر نمود.

در جریان این سفر محترم ملا برادر مناطق زلزله زده را از نزدیک خواهد دید و در کنار رساندن کمک های اضطراری، به منظور توزیع عادلانه مساعدت ها و کمک های جمع آوری شده بر آسیب دیده گان به ارگان های مربوطه هدایات لازم خواهد داد.

الحاج ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی ریاست الوزرای امارت اسلامی همراه با ملا عبدالحق اخند معین مبارزه با مواد مخدر وزارت داخله و هیئت همراهش در سفر به ولایت هرات در مراسم جنازه قربانیان زلزله اخیر در این ولایت اشتراک کرد.

معاون اقتصادی ریاست الوزرا از همکاری های همه جانبه سکتور خصوصی و باشنده های ولایت هرات در رسیدگی به وضعیت قربانیان و مجروحین این رویداد غم انگیز قدردانی کرد.

معاون اقتصادی ریاست الوزرا در بازدید از قریه سیاه آب ولسوالی زنده جان ولایت هرات اطمینان داد که ما حاکمان ملت نه بلکه خادمان ملت هستیم و آنچه که در توان داریم در قسمت رسیدگی به وضعیت آسیب دیده گان دریغ نخواهیم کرد.

ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی امارت اسلامی، طی نشستی با حضور داشت والی هرات، معین مبارزه با مواد مخدر، روسای ادارات دولتی، تاجران و سرمایه گذاران ضمن بیان تسلیت به مردم هرات بیان داشت که مسئولان و رهبری امارت اسلامی خادم مردم بوده است و به مشکلات شان رسیدگی می کنند.

معاون اقتصادی امارت اسلامی آمار قربانیان زلزله را بالای هزار شهید و ۲ هزار زخمی بیان کرد.

ملا برادر می گوید که برای زخمی ها

رسیدگی درست صورت گرفته و زخمیانی که در هرات قابل تداوی نباشند زمینه انتقال شان به کابل فراهم شده است.

معاون اقتصادی امارت اسلامی می گوید در زلزله هرات که ۱۲۰۰ الی ۱۵۰۰ خانه تخریب شده بود به گونه پخته و اساسی ساخته می شود.

وی ابراز امیدواری کرد که کمیته های مشخص تنظیم شده و جهت کمک به زلزله زدگان کار می کنند.

در ادامه شیخ الحدیث مولانا نوراحمد اسلام جار والی هرات می گوید که تمام مسئولین شب روز تلاش می کند تا به زلزله زدگان رسیدگی نمایند.

والی هرات ضمن ابراز قدر دانی از نیروهای امارت اسلامی می گوید که آنان توانسته اند در مدت کم تمام زلزله زدگان را از زیر آوارها نجات دهند.

والی هرات ضمن ابراز قدر دانی از مردم و تجار می گوید که در کنار حکومت این افراد بار مشکلات و غم ها را از دوش ما کم نمودند. در همین حال رئیس اتاق تجارت و سرمایه گذاری هرات می گوید که تاجران و سرمایه گذاران هرات آماده اند در کنار دولت برای زلزله زدگان کمک و رسیدگی کنند. همچنان در اخیر رئیس شورای علمای هرات بیان داشت که زلزله نشانه ای از قدرت خداوند است که کسی مانع شده نمی تواند و ما باید در قبال آن صبر داشته باشیم.

داکتر قلندر عباد سرپرست وزارت صحت عامه کشور در سفر به هرات، از ساحه واقعه زلزله دیدن نموده و گفت که در مناطق زلزله زده کلینیک صحتی اعمار می شود.

داکتر عباد می گوید که تیم های صحتی در مناطق زلزله زده حضور دارند و زخمی ها را

تداوی می کنند.

وی بیان داشت که سازمان های مختلف داخلی و خارجی در کنار تیم طبی صحت عامه برای تداوی مردم کمک کرده و کمک ها همچنان جریان دارد.

ادارات دولتی مانند جمعیت هلال احمر افغانی، وزارت ها و ریاست های ولایت هرات و تمام ولایات کشور، معینیت امور جوانان وزارت اطلاعات و فرهنگ کشور از طریق آمریت های امور جوانان در ولایات، شخصیت های خیر حکومتی و هزاران تن از شهروندان ما، از گوشه و کنار کشور، کمک های فراوان بخاطر حمایت از هموطنان شان به هرات فرستادند.

در کنار کمک های داخلی، کشورهای همسایه، منطقه و جهان نیز کمک های فراوان به نیازمندان در هرات ارائه کردند.

کشورهایی که کمک های آنان برای آسیب دیدگان زلزله هرات به افغانستان رسیده، شامل:

یک کاروان شامل ۱۵ لاری امدادی از جمهوری اسلامی ایران که شامل تیم های امدادی و تخریکی بوده و همچنین مواد خوراکی و غیر خوراکی به منطقه رسید.

تیم های طبی و امداد رسان از کشور ترکیه وارد هرات شده اند و قول کمک داده شد است.

کمک های موسسات مربوطه نیز از سوی اداره اوچا به هرات رسیده که شامل مواد خوراکی و غیر خوراکی و دوا می باشد.

یک هیئت ۴۹ نفری تخریکی از کشور قزاقستان، به منظور ارزیابی کمک و همکاری با آسیب دیدگان به ولایت هرات آمدند.

از امارات متحده عربی نیز به زلزله زدگان



در ولایت باستانی هرات نیز کمیسیون بخاطر مدیریت کمک های صورت گرفته و روی دست گرفتن اقدام های اساسی بخاطر رسیده گی به نیازمندان، ایجاد شد.

کمیسیون رسیده گی به زلزله زده های هرات تصمیم گرفت که برای زلزله زده ها در مناطقی که خانه های شان تخریب شده است، خانه بسازد.

این خانه ها قرار است با همکاری نهادهای داخلی و خارجی، برای زلزله زده ها ساخته شوند.

قرار است ۲۹۷ خانه در قریه سیاه آب، ۳۰۰ خانه در قریه نایب رفیع، ۱۲۳ خانه در قریه سربلند، ۱۰۰ خانه در قریه کشکک، ۳۰ خانه در قریه قلعه نوک، ۶۰ خانه در قریه کجکال، ۶۵ خانه آسیاب بادک، ۱۳۳ خانه در کرنیل وردک ها، ۳۰۰ خانه در چاهک، ۳۶ خانه در دو قریه عبدال آباد و حضرت آباد، ۵۲ خانه در دو قریه ازقلک و قصر شیرین، ۳۰ خانه در قریه جگده، ۴۵ خانه در گزی بالا، ۵۰ خانه در دو قریه گل خان و قاضی، ۷۲ خانه در دو قریه سیل کوه و سنگ سفید، ۱۰۵ خانه در چاه زهی بهادر زهی، ۸۰ خانه در خواجه محمد شوراب، ۹۲ خانه در چاه زهی هلال زهی و ۱۱۵ خانه در چاه زهی زوری ها ساخته شوند.

کار ساخت این خانه ها از قریه سیاه آب ولسوالی زنده جان، بعد از ظهر روز سه شنبه ۲۵ میزان آغاز شد و به گونه معیاری و ایجاد شهرک برای آسیب دیده های زلزله هرات در قریه های آسیب دیده ساخته خواهند شد.

مسئولان می گویند که تلاش می شود تا این خانه ها قبل از رسیدن زمستان تکمیل و به بهره برداری سپرده شده و به آسیب دیده گان زلزله اخیر جهت بهره برداری سپرده شوند.

کمک شده و به ولایت هرات رسیده است که شامل مواد خوراکی، کالا، ادویه و البسه می باشد.

جمهوری چین از طریق وزارت امور خارجه، دوصد هزار دالر کمک نقدی به زلزله زدگان فرستاد و برای کمک به آسیب دیدگان به ولایت هرات رسید.

کمک های کشور ترکمنستان نیز به ولایت هرات رسید که به زلزله زدگان کمک شده و شامل مواد خوراکی و غیر خوراکی، ادویه و دیگر مواد ضروری است.

مک های اختصاصی ۱۰۰ تنی رئیس جمهور محترم ازبکستان نیز به زلزله زدگان ولایت هرات رسید که این کمک ها شامل مواد خوراکی و غیر خوراکی، ادویه، البسه و دیگر لوازم می باشد.

کشور عمان نیز ۸۰ تن مواد کمکی به ولایت باستانی هرات فرستاد.

هیئتی تحت رهبری داکتر سلطان از امارت متحده عرب در سفر به ولایت هرات با شیخ الحدیث مولانا نور احمد اسلام جار دیدار کرد. آنان در این دیدار گفتند که می خواهند از طرف امارات متحده عرب یک شفاخانه مجهز را در مدت هشت ساعت بسازند. آنان با خود ۱۴ کانتینر، تمام وسایل مورد نیاز یک شفاخانه و شصت نفر پرسونل نیز آوردند.

هلال احمر کشورهای عربستان سعودی، قطر و ایران و صلیب سرخ کشورهای چین، دنمارک و ناروی و همچنان اداره صلیب سرخ بین المللی و فدراسیون بین المللی همه به نوبه خود کمک های نقدی، مواد خوراکی، ادویه، البسه و دیگر لوازم به عنوان کمک برای زلزله زگان فرستاده شد.



## در هنگام مواجهه شدن با زلزله، چه باید کرد؟

زلزله، تکان‌ها و حرکت‌های تکتونیکی زمین بوده که در اثر برخورد پلیت‌های زمین و یا خارج شدن مواد مذاب داخل قشر زمین واقع می‌گردد.

در زیر قشر بیرونی زمین که ما در روی آن حرکت داریم، مواد مذاب بنام لاما قرار داشته که گرم شدن و سرد شدن مایکول‌های آن باعث حرکت پلیت (توت‌ه)‌های زمین می‌شود و در اثر به هم خوردن این پلیت‌ها زمین لرزه کرده و تکان می‌خورد که به اثر آن زلزله به میان می‌آید. این پلیت‌ها گاهی به شکل مقابل گاهی به شکل جانبی و گاهی هم به شکل دور شدن از همدیگر حرکت می‌کنند.

افغانستان در بین پلیت‌های آسیایی و هندی قرار دارد که کمربند این دو پلیت از نزدیک مرزهای پامیر و چترال گذشته است و به همان علت اکثر زلزله‌ها بیشتر در سمت شمال کشور واقع می‌گردد.

زلزله از جمله حوادث طبیعی است که بدون هشدار دهی قبلی رخ می‌دهد، بناً ضرور است تا بدانیم که قبل از زلزله، در جریان زلزله و بعد از زلزله کدام تدابیر و اقدامات لازم را غرض کاهش تلفات و خسارات روی دست بگیریم.

انسان‌ها الی قرن ۱۸، نظریات متفاوت در زمینه زلزله داشته‌اند. بعضی‌ها به نظرهای عنعنوی و افسانوی که گویا زمین بالای حیوان بزرگ و عظیم الجثه (شاخ‌گاو) قرار دارد و در اثر حرکت آن زمین میل‌رزد، توجه دارند و برخی‌ها هم دیدگاه‌های منطقی و جغرافیایی به آن می‌اندازند.

ارسطو فیلسوف مشهور یونان قدیم گفته بود که آزاد شدن گازات داخل قشر زمین باعث لرزه و تکان‌ها می‌شود که این نظر موصوف تا اندازه نزدیک به تیوری زلزله در عصر امروزی می‌باشد. امروز اکثر زلزله‌ها در ساحات فعال آتشفشانی رخ می‌دهد.



هنگام ساخت خانه، کلیه نورم های ساختمانی را رعایت نموده و از مهندسين نظر خواستار ديزاين ساختمان مقاوم و نظارت دقيق بر اجرای آن نمايد.

آن چه در خانه بايد انجام داد، صندوق کمک های اوليه، چراغ دستی و وسایل مورد نیاز برای روشن کردن و گرم کردن خانه، پیشاپیش باید آماده و در جای مناسب به دسترس قرار گیرند.

در صورتی که در آپارتمان ها زندگی می کنید؛ محل فیوز برق خانه خود را به برای خود مشخص کنید. شیر دهن ها آب ورودی داخل خانه باید مشخص شده باشد تا در هنگام زلزله بند گردد.

اگر در داخل صنف درسی هستید پس باید بصورت عاجل در هنگام زلزله در زیر میز پناه بگیرید.

در خانه مکانی را انتخاب کرده و تحت نظر داشته باشید که همه اعضای خانواده، بعد از وقوع زمین لرزه در آنجا جمع شوند.

دوره کمک های اوليه به ویژه آموزش احیای قلبی و تنفس مصنوعی را که از طریق ادارات مسئول شهر خود و یا سایر مراجع مربوطه، بیاموزید.

محل خواب شما نباید در کنار پنجره، زیر الماری، تابلو، آینه و سایر اشیای شکننده ای که آویزان است باشد.

راهروها و خروجی های خانه را بررسی کنید و وسایلی را که ممکن است بعد از وقوع زلزله مانع راه شوند از آن مکان ها دور کنید.

وسایل سنگینی را که هنگام وقوع زلزله ممکن است سقوط کنند، از جمله کتاب ها،

زلزله دارای دو موج تخریب کننده میباشد که عبارت از موج عمودی و افقی است که هر کدام آن دارای خصوصیات تخریبی خاص میباشد ولی بصورت کل امواج افقی آن تخریب کننده تر از امواج عمودی میباشد. ولی امواج عمودی زودتر نظر به امواج افقی به هدف میرسد. که با استفاده از این خصوصیت میتوانم در تکان اولی خود را از محل خطرناک بیرون کنیم. و به محل مصون برسانیم. و حتی چند ثانیه قبل از رسیدن موج افقی تخریب کننده، میتوانیم با رسیدن موج عمودی، چند ثانیه قبل رسیدن یک تکان (موج) قویتر را پیشبینی کنیم.

به صورت اوسط سالانه در جهان یک زلزله به درجه ۸ و یا بلندتر از آن واقع میشود که بسیار خطرناک میباشد و هنگامی که زلزله از ۵ درجه رشتتر بلند می رود خطرناک میشود.

خطرناک بودن زلزله مربوط به محل نقطه محراق آن نیز میباشد، زیرا هر قدر نقطه محراق در عمق زمین باشد به همان اندازه شدت زلزله کمتر میباشد، بطور مثال زلزله ۶ درجه در عمق ۲ کیلومتر خطرناکتر است نظر به عین درجه زلزله به عمق ۳۰ کیلومتر.

### اقدامات قبل از وقوع زلزله

در تدابیر ساختمانی باید در ساحات مصاب زلزله حد اکثر ساختمان های سبک و مطابق به نورم و ستندرد انجینیری اعمار گردد، از اعمار ساختمان های چند منزله جلوگیری شود از ماندن پنجره های زیاد و بلند کردن ساختمان جلوگیری شود. راه های خروجی در هنگام زلزله در نظر گرفته شود و حتی در وازه ها باید طوری ساخته شود که بطرف بیرون باز گردند.

گلدان‌های آویزان و چراغ را محکم ببندید. اشیای بزرگ و سنگین را در قفسه‌های پایین الماری قرار داده و الماری را به دیوار محکم کنید.

اشیایی را که در قسمت خارجی ساختمان قرار دارند، مانند کولرها، گلدان‌های پشت پنجره و ظروف مواد غذایی، در جای مناسبی قرار دهید و یا در جای خود مستحکم کنید.

یک مقدار آب و غذا (ترجیحاً به صورت کنسرو) به اندازه مصرف سه روز آماده داشته و ذخیره کنید. در صورتی که این ذخایر به صورت کنسرو نباشد، باید هر دو هفته یکبار آنها را تجدید کرد تا فاسد نشوند.

کیت‌های امداد و نجات را همواره در منزل آماده داشته باشید.

برای جلوگیری از حوادث ناشی از بروز حادثه، حتماً یک بالون ضد حریق را در منزل داشته باشید و حتی الامکان نزدیک درهای خروجی قرار دهید. همچنین نحوه استفاده از آن را بیاموزید و به کلیه اعضا آموزش دهید. اگر در قریه‌ها زندگی می‌کنید، باید سطل برای آب و یک بیل را بدین منظور آماده داشته باشید.

نزدیک‌ترین محل‌های کمک‌رسانی مانند جمعیت هلال‌احمر، کلینک، شفاخانه، استیشن اطفایه و قرارگاه‌های نیروی نظامی را، که در هنگام حادثه می‌توانند به شما کمک کنند، شناسایی و شماره‌های تلفون شانرا یادداشت کنید.

مواد سوختی مانند تیل، گاز و غیره را حتی المقدور بیرون خانه ذخیره و نگهداری نمایید.

### اقدامات هنگام وقوع زلزله

با خونسردی و اندیشه اقدامات لازم را آغاز نمایید و دیگران را به آرامش دعوت کنید. اگر در ساختمان‌های بلند هستید به محل

امن در داخل آپارتمان پناه ببرید (معمولاً در ساختمان‌های بلند شرایط مصونیت را در مقابل زلزله رعایت گردد).

حیوانات خانگی (سگ و گربه و گاو...) را آزاد کنید.

به هنگام زلزله اولین کاری که باید انجام دهید این است که سر خود را در مقابل اشیاء در حال سقوط محافظت کنید (برای این منظور از کتاب، بالش، بکس دستی یا امثال آن می‌توانید استفاده نمایید).

جریان آب و برق و گاز را در اولین فرصت قطع کنید.

اجاق و هر گونه آتش را خاموش کنید.

اگر در شب زلزله روی داد، برای روشنایی از گوگرد و یا شمع استفاده نکنید (از چراغ دستی بطری دار که قبلاً آماده کرده‌اید استفاده کنید).

از وارخطایی، عجله و دویدن به هر طرف خودداری نمایید.

اگر درلا براتوارها و مکان‌های مشابه هستید تا حد امکان از مواد شیمیایی دور شوید.

به خاطر داشته باشید که ختم زلزله رفع کامل خطر نمی‌باشد، بایستی برای پس لرزه‌ها آمادگی داشته باشید.

اگر در خانه، مکتب، اداره و... هستید سعی کنید به زیر یک میز یا تخت خواب پناه ببرید.

آتش می‌تواند در زمانی کوتاه توسعه یابد، بخصوص در شهرهایی که چوب در ساختمان‌ها به مقدار زیاد به کار رفته است (مواظب آتش آبگرمی، اجاق، بالون گاز باشید).

حداقل یک دروازه را باز نگهدارید تا در بین



ریزش سنگ‌ها باشید.

صندوق کمک‌های اولیه، چراغ دستی قبلاً آماده و با خود به همراه داشته باشید. در مناطقی که شیشه‌ها شکسته شده است و در محل آوار ساختمان‌ها بوت و کفش‌های مقاوم بپوشید. تا پاهایتان مصون باشد.

### بعد از زلزله

مصدومین خانواده خود و همسایگان را بازرسی کنید، افرادی را که آسیب شدید دیده‌اند حرکت ندهید، مگر آنکه در خطر فوری تحمل جراحات شدیدی باشند.

کلیه وسایل برقی، گازی، لوله‌های آب، خطوط برق و ... را بازدید کنید. زیرا ممکن است سازه را گاز گرفته باشد و باید جریان هوا تازه را باز نگهدارید شیردهن اصلی گاز را ببندید و جریان برق را قطع کنید. در صورت احساس بوی، از روشن کردن فیوز و سوچ‌های برق و یا روشن کردن وسایل برقی و گازی اکیدا خودداری نمایید. زیرا ممکن است تولید جرقه کند و گاز ناشی از لوله‌های شکسته شده را مشتعل سازد. از کشیدن سیگار خودداری نمایید و از شمع، گوگرد و لایتر یا دستگا جرقه دهنده استفاده نکنید.

ساختمان خود را از جهت احتمال وقوع آتش‌سوزی ارزیابی نماید و مواد قابل احتراق را دور سازید.

برای تماشای مناظر بیرون نروید به ویژه در نواحی ساحلی که احتمال اصابت امواج زلزله‌ای دریا وجود دارد.

به درخواست تیم جستجو و نجات، اطفائی، هلال‌احمر، سازمان‌های خیریه و سایر سازمانها پاسخ مثبت داده مزاحم‌شان نشده و همراهشان همکاری نماید.

ساختمان گیر نمایند و از لیفت/اسانسور‌ها استفاده نشود زیرا با قطع شدن برق امکان دارد گیر بمانید.

از ساختمان‌ها و کیبل‌های برق دوری کنید.

از عبور در کوچه‌های تنگ و باریک خودداری کنید و در طول ساختمان‌ها نیز ندوید.

از تلفن جز در موارد ضروری استفاده نکنید. شبکه تلفن باید برای تماس‌های ضروری مصروف نباشد. تا اتمام کامل زلزله در جای خود بمانید.

مراقب شکستگی، شکاف‌های زمین، آتش‌سوزی و ترکیدگی لوله‌های آب، گاز باشید، تا در هنگام فرار صدمه نبینید.

اگر در آشپزخانه هستید از یخچال، چراغ‌کار، ماشین لباسشویی و قفسه‌های بالای سرتان فاصله بگیرید.

چنانچه در درون ساختمانی هستید مواظب افتادن اشیاء و اجسام در حال سقوط باشید.

چنانچه خارج از ساختمان هستید از نزدیک شدن به ساختمان‌های بلند، دیوارها، پایه‌های چراغ برق یا سیم‌های برق، در ساختمان و دیگر اشیایی که ممکن است فرو بریزد اجتناب کنید.

هنگام وقوع زلزله سعی نکنید از اشیاء گرانبه‌ای و شخصی خود محافظت کنید، بیشتر به فکر نجات جان خود باشید.

اگر به هنگام زلزله درون یک موتر قرار داشته باشید، و آن را به محل امن برده و بطرف راست سرک توقف دهید تا طرف چپ برای عبور دیگر وسایط باز باشد.

اگر توقف در کنار کوه می‌باشد مواظب

# غرور و تکبر، زیندهٔ مخلوقات نیست

نویسنده: نسرین علیزاده



فرزند، پول و خانه همه از آن خدا بوده و برای مدتی نزد ما امانت هستند. انسان موجود ضعیفی است که هیچ دارایی ندارد، جسم و روحش در اداره خداست و هرآنچه نزدش هست، امانتی بیش نیست، چطور می تواند غرور داشته باشد؟

فرعون بخاطر غرورش نخواست از ادعای خدایی دست بکشد. غرورش باعث شد به معجزه های پیامبر زمانش ایمان نیاورد. او به همان خاطر غرق شد و بسیاری را هم با خود به هلاکت کشانید.

غرور از جهل و غفلت نسبت به ذات اقدس الهی نشأت می گیرد. به هر اندازه که فردی ایمانش قوی تر باشد کبر و غرورش نسبت به دیگر انسانها کم می شود. بعضی از عبادت ها مثل پنج وقت نماز روزانه که با حضور قلب ادا شوند هر نوع غرور را در وجود فرد از بین می برد. سجده انسان در برابر خداوند که بالاترین شکل بندگی و تواضع انسان در مقابل معبودش هست، باعث می شود غرور فرد سرکوب شده و متواضع و فروتن شود. زیرا همانطور که یک مومن در برابر خدایش خاشع و متواضع

غرور یعنی خودپسندی و خودخواهی، یعنی خود را بالاتر از دیگران دیدن و افراد دیگر را خوار شمردن، یعنی داشتن حسی که همیشه و همه جا در هر مسئله ای همه حق ها را به ما می دهد و غرور یعنی ارزش و احترامی که برای خودت قائل هستی، برای دیگران لازم ندانی. خداوند انسان های مغرور و خودخواه را دوست ندارد و شیطان به خاطر غرور و تکبر از درگاه الهی رانده شد و مقامش را نزد خدا از دست داد. در آیه ۱۴۶ سوره اعراف آمده است که (من آنان را که از روی کبر دعوی بزرگی کنند از آیات رحمتم رویگردان کنم).

همچنان در حدیثی پیامبر اکرم فرمودند (وارد بهشت نمی شود کسی که در دلش به اندازه ذره ای کبر و غرور باشد).

ما انسانها مسافران موقتی این دنیا هستیم که چند صباحی را اینجا می گذرانیم. هرچه در زندگی مان داریم از بخشش های خدای رحمان برای ماست و ما از خود چیزی نداریم. ما پا برهنه به دنیا می آییم و تنها لباسی که بعد از مرگ به تن می کنیم کفن هست. نعمت زندگی، سلامتی، خانواده،



هم از لحاظ علمی، طبی و نظامی پیشرفت کند هیچ کدام این پیشرفت ها او را از خدا بی نیاز نخواهد کرد. زمانیکه با حوادث طبیعی مثل سیل، طوفان و مخصوصاً زلزله روبرو می شویم بیشتر از قبل بر ضعف و ناتوانی خود و وابسته گی مان به رحم و فضل الهی پی می بریم. حوادث طبیعی مثل زلزله باعث می شود بسیاری از مردم خانه هایشان را رها کرده و در دشت ها و جاده ها شب و روزها را سپری کنند. در آن موقع سقف همه مان آسمان و زیر اندازمان زمین می شود. فقط یک اراده خدا کافیست تا انسان و هرآنچه تا کنون ساخته از بین برود. و در یک لحظه زندگی برای همه سخت و دشوار شود.

جدا از مسئله بلایای طبیعی وقتی انسان سلامتی اش را از دست داده و دچار حادثه دردناک و ملالت آور در زندگی اش می شود پی می برد که چقدر ضعیف و وابسته به لطف و کرم خداست. پس انسان را با غرور چه کار است؟

عزتمندی انسان حافظ ارزش ها، چهارچوب ها و خط قرمزهای عقیدتی و ایمانی فرد می شود. همینطور مانع از انجام بعضی از کارها و یا بودن در بعضی از جاها و بودن با بعضی از افراد می شود. وجود غرور باعث تحقیر و آزدن دیگران شده و حس خود بزرگ بینی را بوجود آورد.

در آخر اینکه باید بدانیم وقتی کشاورزان دانه ها را روی زمین می پاشند فقط دانه هایی قادر خواهند بود رشد کرده و سر بلند کنند که حاضر شوند بروند زیر خاک. و اینکه همیشه زمین های بلند کمترین آب را دریافت می کنند و زمین های کم ارتفاع بیشترین حاصل را میدهند.

هست سعی می کند در مقابل بندگان او هم همانطور باشد. چون میدانند که جسم و روحش و هرچه دارد از آن خداست و فقط با بندگی اوست که عزت پیدا خواهد کرد. او همینطور میدانند که از خاک آفریده شده و به خاک برمی گردد و اگر لطف خدا نمی بود در نیستی کامل به سر میرد. غیر از نماز عبادت دیگری هم که غرور را در وجود فرد از بین می برد روزه است چون فرد روزه دار با تشنه گی و گرسنه گی مقابل شده و همین موضوع باعث می شود که فرد نسبت به دیگران متواضع تر شود.

شخص مغرور با تکبر و خودخواهی اش زندگی را هم برای خود و هم برای بقیه سخت می کند غرورش باعث می شود تنها شده و همه از او دور شوند. داشتن غرور سدی را میان فرد و دیگران برای داشتن رابطه ای خوب ایجاد می کند. مردم بیشتر خواهان هم صحبتی و دوستی با فردی هستند که متواضع و خوشرو بوده و خودش را برتر از دیگران نداند.

زیرا داشتن دوستانی که فقط به فکر خودشان نبوده، حس فداکاری و همدردی نسبت به بقیه در قلبشان داشته و همینطور که به خودشان و خواسته هایشان ارزش میدهند برای دیگران و خواسته هایشان هم ارزش بدهند، برای همه ویژگی های مهمی هست، چیزی که انسان مغرور از آن ها بی بهره است.

غرور، خودخواهی و تکبر علاوه بر اینکه می تواند روابط اجتماعی و شخصی یک فرد را متاثر کند در سطح گسترده تر می تواند باعث تنش و کشمکش های قومی، نژادی، منطقه ای و زبانی شده و درگیری های بزرگ را ایجاد کند.

نباید فراموش کنیم که انسان امروزی هر قدر



## از غصب اموال تا تخریب منازل

صهیب ارسال

دارد، آیا با حقوق اسلامی و بین‌المللی هم‌خوانی دارد یا خیر؟

جواب واضح است و باید دانست که این رفتار، کاملاً ناعادلانه و دور از حقوق همسایگی و خصوصاً حقوق مسلمانی است؛ زیرا این حق مردم نبود که قربانی مسایل بین‌کشوری قرار گرفته و هدف ضرب و شتم قرار بگیرند و اموال‌شان غصب و منازل‌شان تخریب گردند.

به هر حال ما به عودت‌کنندگان عزیز خوش‌آمد گفته و به آن‌ها اطمینان می‌دهیم که به‌زودی در سایه امارت اسلامی زندگی بهتر و آرام‌تری را تجربه خواهند کرد، و نقصان و ضرری که برای‌شان پیش آمده است، جبران خواهد شد؛ بلکه به‌زودی در خاک خود، شاهد تحول بهتر و چشم‌گیری در تجارت و کسب و ادامه زندگی خود، خواهند بود.

مهاجرین یکی پس از دیگری از طریق منطقه سپین‌بولدک وارد وطن اسلامی خود می‌گردند که در میان‌شان پیر و جوان و مرد و زن وجود دارند، و در حین ورودشان با استقبال گرمی نیز مواجه می‌شوند؛ زیرا مسئولین محترم تمام تدابیر را جهت تسهیل روند جابه‌جایی این مردم عزیز اتخاذ کرده‌اند و هیچ‌گونه کمبودی احساس نمی‌شود.

با وجود این‌همه استقبال و تشریفات، بازهم هر مهاجری سخنی دارد؛ سخن از درد و رنجی که در طی ماه‌های اخیر از سوی نظام پاکستان متحمل شده‌اند؛ از غصب اموال گرفته تا تخریب منازل و ضرب و شتم مردم بی‌گناه حتی پیرمردان ضعیف و ناتوان؛ مردم عادی که دنبال ایجاد هیچ‌گونه مشکلی برای دولت مذکور نبوده‌اند و چندین سال را با رعایت قوانین، در آنجا سپری نموده‌اند.

سوال اینجاست که این رفتاری که با مهاجرین افغان صورت گرفت و هنوز ادامه



نویسنده: محمود فاتح

## با مهاجرین افغان عادلانه رفتار کنید!

تا بازگشت اجباری اتباع افغانستانی را قبل از اینکه خیلی دیر شود برای جلوگیری از یک فاجعه حقوق بشری متوقف کند.

امارت اسلامی خواهان روابط خوب با همه کشورها خصوصاً با کشورهای همسایه است. و در این زمینه قدم‌های مثبتی برداشته است.

ملت مسلمان افغانستان چندین دهه در جنگ بوده و در این مدت طولانی چندین میلیون افغانی در کشورهای دیگر هجرت کرده‌اند. از سوی دیگر باید جهانیان در همه امور -خصوصاً در امور مهاجرین افغان- از خود عکس‌العمل مثبت نشان بدهند.

پاکستان که همیشه خود را دلسوز افغانستان می‌داند باید رفتاری عادلانه با پناجویان داشته و در مورد فیصله‌کنونی خود تجدید نظر کند.

مهاجرین افغان برای کشور پاکستان هیچ خطر امنیتی ندارند؛ بلکه همواره در رشد اقتصادی پاکستان اثر مثبتی داشته‌اند.

مهاجرینی را که کشور پاکستان در چند روز اخیر به جرم مهاجرت بودن زندانی کرده است در بین آن‌ها تعدادی مریض بوده و چندین نفر تا حالا جان‌های خود را در زندان از دست داده‌اند.

امروزه در بسیاری از کشورهای جهان خصوصاً در پاکستان، وضعیت بودوباش، بر مهاجرین افغان تنگ‌تر شده است.

درحالی‌که در پاکستان میلیون‌ها افغان زندگی می‌کنند و حدود ۱.۷ میلیون افغان به گفته دولت پاکستان اسناد قانونی برای زندگی در آنجا ندارند، از اول ماه نوامبر به گونه‌ای اجباری از پاکستان بیرون کرده می‌شوند.

بسیاری از تجار افغان در پاکستان سکونت دارند. در این مدت کوتاه چگونه امکان دارد سرمایه خود را به افغانستان انتقال بدهند و خانه‌های شخصی خود را بفروشند.

درحالی‌که اکثریت حزب‌های سیاسی پاکستان بر این فیصله پاکستان شدید مخالفت کرده‌اند و از جانب دیگر بسیاری شهروندان آن کشور هم مخالف‌اند.

ما هم از کشور پاکستان خواهانیم تا مهاجرینی را که قانونی هستند باید با آن‌ها طبق قوانین برخورد کند و مهاجرینی که غیر قانونی هستند برای آن‌ها زمینه کارت مهاجرت و یا مدت بیشتری وقت بدهد.

همچنین دفتر کمیشنری عالی حقوق بشر سازمان ملل از دولت پاکستان خواسته است





## امارت اسلامی دولت خدمت گزار

محمد داود مهاجر

بزرگان امارت اسلامی، هر کدامشان، همانند ستارگان آسمان در هر بخشی مثالزدنی هستند. چه گپ از اقتصاد و تحولات ساختاری در این باب بزنیم و چه در چار دیواری سیاست داخل شویم و چه از کوه‌های کابل سرک بکشیم و پایتخت را نگاهی بیندازیم و چه نگاهی به طول و عرض خاک پهن‌آور و نیروهای استخباراتی، امنیتی و دفاعی آن بیندازیم، باز هم دستاوردهای امارت اسلامی در این مدت، چنان برجسته است که دوست و دشمن همه به آن معترف اند و محلی برای انکار وجود ندارد.

طبق ضرب المثل مشهور «مشت، نمونه خروار» چندی از این موارد مهم را متذکر می‌شوم:

### عفو عمومی؛

رهبران دلسوز امارت اسلامی اولین و بزرگترین خدمت خود را، به‌خاطر بستن

خدماتی را که امارت اسلامی در مدت دو سال (تا کنون) ارائه داده است، در مقایسه با «بیست‌سال جمهوریت» بی‌نظیر است. با وجود تمامی فشارها و تنگناهای اقتصادی و سیاسی، باز هم روی پایستادن برای نظامی نوپا همانند امارت اسلامی کمتر از معجزه نیست!

مسئولان و رهبران امارت اسلامی، چنانچه در مدت بیست‌سال جهاد، از هیچ قربانی‌ای در برابر تهاجم همه‌جانبه غرب، دریغ نورزیدند و همه مشقت‌ها (ترک خانه و کاشانه، هجرت، دوری از فرزندان و همسر، زخم و معلولیت، زندان و اسارت، شهادت نزدیکان و جگرگوشه‌ها) را در این راه تحمل کردند، در بخش خدمت‌رسانی به مردم رنج‌دیده خود (جهادی نو) نیز از همه چیز مایه گذاشته و تلاش دارند تا بتوانند به هر نوع ممکن، راه‌های رفاه و آسایش را برای این ملت ستم‌دیده هموار کنند.

نبود؛ بلکه حکم رییس جمهور را هم قبول نمی‌کردند. مقامات حکومتی هکتارها زمین دولتی را غصب کرده و با نام این و آن می‌فروختند. امارت اسلامی بر تمامی این مشکلات فایق آمد و زمین‌های غصبی را مسترد نمود. مقامات بلند حکومتی را همیشه پایین و بالا می‌برد؛ اما کسی نیست که آن‌جا دم زند؛ بلکه بدون کدام تأخیری قبول کرده و حکم اجرا می‌شود.

### پل سوخته و جمع‌آوری معتادان؛

پاک‌کاری پل سوخته و جمع‌آوری معتادانی که سال‌های سال زیر این پل بدبختی، زندگی ذلت‌باری داشتند، زادوولد می‌کردند و همان‌جا مرده و زیر گل‌ولای دفن می‌شدند، در نوع خود بی‌مثال است.

این حقیقت، سخن از دلسوزی و همدردی مسئولانی دارد که برادران، خواهران و جوانان فریب‌خورده خود را در آن دریای پرتلاطم، تنها گذاشتند و دست‌های نحیف و بی‌کس آن‌ها را در دستان گرم خود فشردند و آن‌ها را از منجلاب فساد و تباهی بیرون آوردند.

### جمع‌آوری متکدیان؛

امارت اسلامی با وجود تنگناهای مختلف اقتصادی و مشکلات عمده‌ای که با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند، اما باز هم به جمع‌آوری و تحت تکفل قراردادن بی‌سرپرستان، متکدیان و گدایانی پرداخت که سال‌ها در میان سرک‌ها و کوچه‌ها به دنبال لقمه‌نانی سرگردان بودند و همیشه به دیگران دست دراز می‌کردند.

این خدمت امارت اسلامی در نوع خود مثال

دروازه خونریزی، با اعلان عفو عمومی ابراز داشتند. این بصیرت و رحمت بزرگان ما، برنامه‌های مرموز و تعبیر خواب‌های زیادی از تحلیل‌گران خارجی و داخلی را، تفسیری دیگر کرد و رهبران امارت اسلامی واقعاً و عملاً نشان دادند که خیرخواه ملت و مردم خود بوده؛ انتقام‌جو و فرصت‌طلب نیستند.

عین همین مسئله را شما دقیقاً در سال ۲۰۰۱ پس از داخل شدن گروه‌های مخالف امارت اسلامی در کابل و دیگر شهرها مقایسه کنید و ببینید که آن‌ها با سربازان امارت اسلامی چه‌ها که نکردند!

فرستادن صدها تن از نیروهای جوان و پیر امارت اسلامی به زندان‌های گوانتانامو (چاه‌های وحشت و ترس) و هتک حرمت آن‌ها با بهانه‌های مختلف، حادثه تلخ قلعه جنگی و کشتن هزاران جوان دست‌بسته در آن قلعه و کانتینرهایی که در دشت‌های شمال خالی می‌شد و همه را تیرباران می‌کردند، نشان از اعمال ننگین و تنگ‌نظری آن‌ها بود که پروای هیچ‌کس و هیچ‌چیزی را نداشتند.

اما امارت اسلامی با چشم‌پستن بر همه تلخی‌های گذشته، بار دیگر خود را در صحنه عشق و ایثار برجسته کرد و عفو عمومی را بر همه کسانی که سال‌ها دشمنی و قتل و غارت کرده بودند، اعلان نمود؛ همه را فرزندان خود گفت و در دادن اعاشه، بین معیوب مجاهد و معیوب مخالفش فرقی نگذاشت.

### حاکمیت مرکزی؛

امارت اسلامی جزیره‌های قدرت را از بین برد و حاکمیت مرکزی را ایجاد نمود. هیچ صاحب مقامی نمی‌تواند از موقعیت خود سوءاستفاده کرده و مانع اجرای احکام حکومت مرکزی بشود؛ اما در گذشته چنین

باشد به ارگان‌های عدلی و قضایی سپرده می‌شوند.

### معیاری ساختن فروش سنگ‌های قیمتی؛

از آن‌جایی که کشور ما مهمترین ذخایر معادن مهم، سنگ‌های قیمتی و گرانبه را در سطح جهان دارد، لازم بود تا جهت رفع مشکلات اقتصادی و رشد منابع مالی حکومت، در این زمینه توجه لازم صورت گیرد. گرچه در گذشته‌ها استخراج آن غیر معیاری و یا به صورت ساخت و بخت با شرکت‌های خودی بود و پول آن نیز بیشتر به جیب‌های شخصی می‌رفت؛ اما امارت اسلامی با درایت کامل و کنترل روند استخراج و فروش این ذخیره ملی، توانست تا آن را با شفافیت کامل استخراج و از طریق داوطلبی‌های آزاد به فروش برساند و از این زاویه به رشد و تحرک چرخه اقتصادی کشور نیز کمک شایانی کرده باشد.

### کانال قوشتیه؛

کانال قوشتیه در حقیقت یک «انقلاب اقتصادی» در چرخه اقتصادی و خودکفایی کشور است. کامل شدن مراحل سه‌گانه و ساخت شهرک‌های صنعتی، تجارتی و زراعتی‌ای که در پلان این کانال جای گرفته است، تا حدود زیادی کشور ما را به خودکفایی در بخش زراعت و بعضی دیگر از بخش‌ها نزدیک می‌کند. تخمین ابتدایی این کانال، زیر آب گرفتن حدود یک میلیون جریب زمین است و توسعه آن تا مرز سه میلیون جریب نیز پیش‌بینی شده است.

### بازسازی شاهراه‌های کشور؛

بازسازی بزرگراه‌های کشور یکی از موارد

ندارد و در گذشته‌ها چنین چیزی را شاهد نبوده‌ایم؛ تا جایی که شخص امیرالمؤمنین -حفظه‌الله- فرمودند که اگر امکان داشته باشد، برای هر فرد از افراد این میهن، معاش ماهانه تعیین می‌کنند.

### کاهش چشم‌گیر مخدرات؛

منع کاشت مواد مخدر و جلوگیری از بیع و فروش آن در سطح افغانستان (کشوری که منبع اصلی آن محسوب می‌شد) از عمده دستاوردهایی است که رهبری امارت اسلامی به آن پرداخت و در مدت دو سال حکومت خود، عملاً ثابت کرد و ساحاتی که منبع مخدرات بود را کاملاً پاک نمود. طبق بررسی‌های به میان آمده درصد پایین بودن کشت و فروش مواد مخدر در افغانستان به پنج درصد کاهش یافته است و به گفته بعضی‌ها به صفر نزدیک است.

### کاسته شدن رشوت، اخاذی و زورگویی؛

ادارات دولتی در گذشته معدن فساد مالی و اداری بودند. برای دست‌یافتن به حقوق ثابت خود می‌باید مقداری پैसे و پول تهیه می‌نمودید و به دلالان و یا مستقیماً به خود ماموران بزرگ تا کوچک دولتی می‌پرداختید. گرفتن یک امضای معمولی نیز هزینه داشت! در پایان روز، ماموران ادارات در میان خود یک بررسی می‌کردند که چه کسی بیشتر پैसे به دست آورده است! اما هم‌اکنون چنین نیست! امارت اسلامی در قالب کمیسیون‌های گوناگون در تلاش است تا روند ادارات دولتی را کوتاه‌تر کند و برای ارباب رجوع، تسهیلات عمده تدارک دیده شود. کسانی که به فساد مالی مستنداً گرفتار شوند به زودترین فرصت از کار برکنار و منفک می‌گردند و چنانچه لازم



### نیروهای دفاعی و امنیتی؛

وزارت‌های مختلف دفاع، داخله و استخبارات، توانستند با بیداری کامل و آمادگی علمی و نظامی، به این دولت نوپا، استحکامی بیشتر ببخشند. وزارت دفاع با آماده کردن حدود یک‌لک و پانجاه‌هزار جوان ورزیده و جان‌برکف، توانست تا به زودترین فرصت، قوت دفاعی کشور را به چندین برابر بالا ببرد؛ به اضافه اینکه از کمترین امکانات بیشترین فایده را برده است؛ تانک‌ها، هیلی‌کوپترها، طیاره‌ها و تمامی وسایط نظامی دولت گذشته و غنیمت‌شده را دوباره توسط اینجینران داخلی ترمیم، بازسازی و فعال نموده و مورد استفاده قرار داده است. نیروهای استخباراتی کشور نیز دشمنان و خائنان را شبانه‌روز چنان در تنگنا قرار داده‌اند که تقریباً در همه ساحات از بین رفتند و جان و رمقی برای زنده ماندن ندارند. چنانچه اگر در کدام جایی حضور داشته باشند، باز هم به جای حمله بر ملت ما، فقط در فکر حفاظت خود هستند.

نیروهای وزارت داخله سطح جرم و جنایات، قتل و دزدی را تا حد بسیاری پایین آوردند. جوانان جان‌برکف امارت اسلامی تمامی مرزهای کشور را از بلندی‌های واکان بدخشان گرفته تا دشت‌های پهناور نیمروز، همه را زیر پوشش و دیدبان نظامی خود قرار داده و هم‌اکنون حدود مرزی را به احسن وجه تحت کنترل خود اداره می‌کنند.

این بود مطالبی انگشت‌شمار از خدمات بزرگ دولت خدمت‌گزار امارت اسلامی برای ملت مسلمان افغانستان.

عمده‌ای است که امارت اسلامی به آن توجه خاصی مبذول داشته است. از آن جایی که شاهراه‌ها شریان اساسی یک کشور محسوب می‌شود و چرخش اقتصاد نیز به آن وابسته است؛ لذا امارت اسلامی بزرگراه کابل-قندهار که شریان اصلی مرکز با جنوب و جنوب غرب است و شاهراه حیاتی و تونل‌های مهم سالنگ‌ها را که دروازه چندین ولایت شمال با مرکز و جنوب کشور است، تحت کار و بازسازی قرار داد.

حکومت‌های گذشته با داشتن پول‌های گزاف و سرازیر بودن میلیاردها دلار، باز هم در مدت بیست‌سال حکومت خود به این امور توجه لازم نداشتند.

### خدمات چشم‌گیر شاروالی کابل؛

خدماتی را که شاروالی کابل در مدت این دو سال با تکیه بر منابع عایداتی داخلی ارائه داشته است، چیزی است که همه را شوکه کرده و دوست و دشمن را به آن معترف ساخته است. شهر کابل که پایتخت کشور است حدود ۷۰ درصد آن خودمختار و غیرپلانی رشد و توسعه داشته است. زیرساخت‌هایش ناقص و جاده‌هایش ظرفیت ترافیک شهر را ندارد؛ اما شاروال کابل با همت و اراده پولادین و همکاری بزرگان در سطح بالا، توانست تا تغییرات اساسی در چهره این شهر بزرگ و شش میلیونی بیاورد. در بخش ساخت سرک‌های اصلی شهر، تنظیف و پاک‌کاری شهر، سرسبزی و سبزکردن پارک‌های شهر و کمر بند اطرافش، خدمات شایانی انجام دهد.



## قوانین داسې جوړېږي! (د عمر رضی اللہ عنہ فقاهت)

لیکوال: محمد عمر بشار

### د جگړې دمعیو بونو قانون

تاریخ پوهان وایي: سره لدی چې عمر رضی الله عنه په کلک عزم او سختوالی سره پېښدل کیده په مدینه منوره کې به یې خلکو ته د خوراک لپاره دسترخوان تیاروه. یوه ورځ ېې پام شو چې یو تن په کین لاس خوراک کوي نو د شاله طرفه ورغی او ورته ئې وویل: ای د الله بنده په ښي لاس وخوره! نو هغه وویل: ای دالله بنده! هغه (ښی لاس) مشغول دی.

عمر رضی الله عنه دوه ځلې خپل سوال تکرار کړ او هغه هم خپل ځواب تکرار کړ.. نو عمر رضی الله عنه وپوښت: د لاس مشغولتیا دی څه ده؟

هغه وویل: د مؤنه په ورځ ژوبل شوی ؤ اوس فلج دی.

نو عمر کیناست او په ژړا ورڅخه پوښتنه کوي: څوک له تاسره په اوداسه، جامی پرمینځلو، سر وینځلو او داسی نورو کې مرسته کوي؟ او بیا ئې امر وکړ چې ورته خادم، سورلی او خوراک ورکړ شي.

نو په دی ترتیب د جگړې د قربانیانو سره د مرستې قانون صادر شو.

### د تقاعد بیمه

عمر رضی الله عنه یوه ورځ کوري چې یو سپینږی سړی گدائي کوي نو ورڅخه ئې

پوښتنه وکړ: ولی سوال کوی؟ هغه وویل: زه یهودی یم او پر ما د جزیی ورکول لازمی دی. نو

عمر رضی الله عنه ورته وویل: تا مونږ ته په ځوانی کې جزیه (تکس) وکړی دی نو اوس پر مونږ لازم دی چې ستا کفالت وکړو. او هغه ته ئې میاشتنی تنخواه یې مقرر کړ.

نو عمر رضی الله عنه ولیکل او د دولت تنفیذی جهاز هغه عملی کړ څو ټولنه منظم شي.

نو په دی ترتیب د تقاعد د بیمی قانون جوړ شو.

### د ماشومانو د حقوقو د ساتنی قانون

یوه شپه عمر رضی الله عنه د رعیت د احوال څخه د ځان خبرولو په خاطر بهر په کزمه ووت چې د یو ماشوم ژړا او چغو ته متوجه شو نو دهغه د کور دروازی ته نژدی شو او پوښتنه ئې وکړ چې ولی ژاري؟

مور ئې وویل: ما هغه د پیو څخه بیل کړی دی، ای امیر المؤمنینه!

دا عادی خبره ده چې مور خپل ماشوم له تي څخه بیلوی او ماشوم ژاري. مگر امیر المؤمنین خپل کار پسی نه ځي بلکی مور سره ئې خبری اتری کوي څو چې ښکاره شو دغه مور خپل ماشوم مخکی له وخت

نو امير المؤمنين ورباندى په غصه نشو او هغه ئې زنداني نكړ.

دا كار ئې ونكړ ځكه چې د صحرايي د بيان حق باندى باور ؤ.

نو پدى ترتيب ټولنه كې د بيان د آزادى حق جوړ شو.

**د ښځو لخوا د خپلو حقوقو څخه دفاع او هغه هم د جمعې دلمانځه د خطبې په وخت**

همدا راز يوى ښځى عمر رضى الله عنه ئې پرته د امير المؤمنين له لقبه مخاطب كړ او وئى ويل: خطا شوى اى عمره!

دا هغه وخت و چې عمر رضى الله عنه د مهر قانون صادر كړ او يوى عامى ښځى دا قانون ئې رد كړ.

نو عمر رضى الله عنه دغى ښځي ته كوم جزا ورنكړ بلكى په خپل خطا ئې اعتراف وكړ (أخطأ عمر وأصابته امرأة) نو خپل قانون ئې لغوه كړ او د مهر تحديد ئې ټولنه ته پرېښود چې د خپل توان او مصلحت سره سم وټاكي.

نو پدى ترتيب قوانين جوړېږي.

د نجران نصارى په دى شرط جزيى وركولو ته حاضر وو چى د جزيى تر لفظ لاندې نه وى او عمر رضى الله عنه ورسره دا شرط ومانه او وئى ويل: دا احمق قوم معنائى ومانه او لفظ ئى ونه منل.

**يادونه:** په حاضر زمانه كې مثال: ډير ملكونه وينو چې جمهوريت ياديږي مگر رئيس جمهور په كې ما دام العمر دى، او يا اسلامى جمهورى ياديږي مگر اسلامى نظام پكې شتون نلري او هكذا.

څخه له تي بيل كړى ده ځكه چې هغى سل درهمو ته ئې حاجت ؤ كوم چې بيت المال هر ماشوم ته وروسته د تي څخه له بيليدو حواله كاوو.

نو فاروق خپل كور ته ځي نه د دى لپاره چې خوب وكړي بلكى د دى لپاره چې امر صادر كړي (هر ماشوم ته سل درهمه د پيدا كيدو له وخته حواله شي نه د مور له تى څخه د بيليدو له وخته).

نو د فاروق امر د ماشومانو د ساتنى قانون شو.

كه چيرى فاروق خبرى اترى نه وى كړاى د ماشومانو د حقوقو په باب قانون به صادر شوى نه وى.

**د بيان د آزادى قانون**

عمر رضى الله عنه ته خپل ورور (زيد رضى الله عنه) ډير كران ؤ، او هغه د رده په جنگونو كې شهيد شوى و.

يوه ورځ عمر رضى الله عنه د مدينې په بازار كې د خپل ورور د قاتل سره مخامخ كيږي چې هغه مسلمان شوى ؤ او د رعيت يو تن ؤ.

فاروق هغه ته په غصه سره وائي: په الله قسم ته مې نه خوښيږى خو چې ځمكه تويى شوى وينه خوښه نكړي.

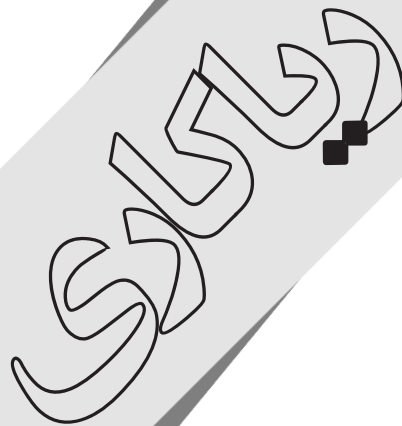
صحرائي ورڅخه پوښتنه كوي او وايي: آيا هغه كار زما له حقوقو څخه څه كم كولاى شي اى امير المؤمنينه؟!

فاروق وويل: نه.

نوصحرائي ورڅخه د بى پروائي په حالت روانيږي او وايي: ستا او ستا د مينى سره زما كار نشته او زما او ستا تر منځ د حقوقو او واجباتو پرته بل څه نشته.



## پدیده تنوم



نویسنده: داکتر محمد روحانی

عمل ناچیزی بر طبق اخلاص و قبولیت درگاه الهی برسانیم. چراکه آدمی موجودی بوده که همواره از تعریف و توصیف دیگران خوشش آمده، لذت برده و کیف می‌کند. و زمانیکه از وی تعریف و توصیفی صورت گیرد، بجای اینکه بگوید این از فضل و رحمت الهیست؛ با مداحان همراه گشته و همواره خودش را وصف میکند، گویا از فردی که در کمال شایستگی باشد توصیف می‌کند. مادامیکه آتش نفس اماره در کالبد کسی زبانه کشیده و وی نیز به شدت در شهرت‌طلبی (که در حقیقت آفتی بیش نیست) و توصیف دیگران حیران و سرگردان است.

الله متعال در اینمورد چه زیبا میفرماید:  
ترجمه آیه مبارکه:

«کسانی که از گناهان کبیره پرهیز می‌کنند»  
یعنی: کسانی که نیکوکارند، همانانند که از گناهان کبیره پرهیز می‌کنند. گناه کبیره: هر گناهی است که خداوند متعال در برابر

ریاکاری یکی از بیماری‌های روانی و نشانه بارز شخصیت‌های توجه‌طلب بوده که بسان موریانه، مخفیانه اعمال صالحه ما را خورده، تا اینکه از بین برود. یعنی هر قدر ریاکاری بیشتر و مداوم‌تر بوده؛ بطلان اعمال صالحه نیز بیشتر و سریع‌تر خواهد بود.

حتی برخی از بزرگان فرموده اند: اگر عمل نیکی انجام دادی، و عدم تقدیر و توصیف دیگران تو را ناراحت و نگران ساخت و یا توقع تشکر و تقدیر از بنده را داشتی که از توصیف دیگران عطش تو رفع شد و خوشتر آمد؛ تو دچار ریاکاری هستی و ممکن است شمه‌ای از اعمال نیز بر طبق اخلاص و قبولیت درگاه الهی واقع نشود.

اگر الله متعال فضل نکند و توفیقاتش را رفیق راه‌مان نسازد؛ بسا دشوار است تا بتوانیم از این آفت (و ذغال نیم‌سوزی که هر لحظه ممکن است حریق و شعله‌ور گشته و اعمال صالحه ما را خاکستر سازد)؛

ارتکاب آن، به آتش دوزخ هشدار داده است. در حدیث شریف به روایت بخاری و مسلم از علی بن ابی طالب رضی الله عنه آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «از هفت گناه هلاک کننده پرهیزید:

۱ - شرك آوردن به خداوند متعال.

۲ - سحر.

۳ - قتل نفسی که خداوند متعال کشتن آن را - جز به حق - حرام کرده است.

۴ - خوردن مال یتیم.

۵ - خوردن ربا.

۶ - روی گردانیدن در روز جنگ.

۷ - متهم کردن زنان پاکدامن بی خبر مؤمن به فحشاء».

اما حافظ ذهبی در کتاب «کبایر» خود گناهان کبیره را تا هفتاد بر شمرده است. طبرانی روایت می کند که مردی به ابن عباس رضی الله عنه گفت: «گناهان کبیره هفت گناه بیش نیست. ابن عباس رضی الله عنه فرمود: این گناهان به هفتصد گناه نزدیکترند تا به هفت گناه، مگر باید یادآور شد که همراه با استغفار و آمرزش خواهی، گناهی کبیره باقی نمی ماند و همراه با اصرار و پافشاری بر گناه، گناهی صغیره باقی نمی ماند». یعنی: آن گناه صغیره به کبیره تبدیل می شود.

«و» نیکوکاران همانانند که «از فواحش» یعنی: از ناشایستی ها و بی حیایی ها؛ همچون زنا و شرك پرهیز می کنند «مگر از لمم» که

گناهان صغیره است. گفته شده: گناه کبیره هر گناهی است که ختم آن در قرآن به آتش دوزخ بشود، فواحش هر گناهی است که در آن حد شرعی مقرر باشد و گناه صغیره؛ گناهی است پایین تر از زنا، مانند بوسه و غمزه و نگاه. بخاری، مسلم و غیر ایشان از ابن عباس رضی الله عنه روایت کرده اند که فرمود: چیزی را شبیه تر به «لمم» از این حدیث شریف رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیافته ام که فرمودند: «إن الله كتب علی ابن آدم حفظه من الزني، أدرك ذلك لا محالة، فزني العين النظر، وزني اللسان النطق، والنفس تتمني وتشتهي والفرج يصدق ذلك أو يكذبه: بي گمان خداوند متعال بر فرزند آدم بهره وی از زنا را نوشته است و او خواه ناخواه این بهره را در می یابد پس زناي چشم نظر کردن است و زناي زبان سخن گفتن و نفس نیز آرزو و اشتها می کند آن گاه فرج یا این اشتها را تصدیق می کند یا تکذیب». یعنی: آلت تناسلی یا این اشتها را تأیید کرده و مرتکب زنا می گردد، یا به آن دست رد زده اشتهای خود را مهار می کند و مرتکب زنا نمی شود.

«بی گمان پروردگارت نسبت به آنها گسترده آمرزش است» یعنی: هر چند گناه صغیره از حکم مؤاخذه حق تعالی خارج است، لیکن خارج از آن نیست که گناه شمرده شود اما خداوند متعال آن را به رحمت گسترده و مغفرت فراگیر خود می آمرزد و محو می کند.

بیضاوی می گوید: «شاید حق تعالی هشدار به بدکاران و مژده به نیکوکاران را از آن رو با این جمله دنبال کرد که مرتکب گناه کبیره از

رحمت وي ناامید نشده و فرود آمدن عذاب را بر خود حتمي و اجتناب ناپذیر نداند بلکه برود و با توبه و انابت، دروازه‌های رحمت را بگوید. «او به احوال شما دانایتر است از آن دم که شما را از زمین پدید آورد» یعنی: شما را در ضمن آفرینش پدرتان آدم از زمین آفرید زیرا حق تعالی آدم علیه السلام را از گل آفرید پس او به طبایع و سرشت‌های شما آگاه و داناست «و آن‌گاه که شما جنین‌هایی در شکم‌های مادرانتان بودید» یعنی: در این حال نیز حق تعالی می‌دانست که شما لابد به گناهان صغیره آلوده می‌شوید «پس خودتان را تزکیه نکنید» یعنی: از روی خودستایی و خودبزرگنمایی، خودتان را ستایش نکرده و از گناه پاک و بی‌آلایش معرفی نکنید و نگویید که از گناهان صغیره پاک و وارسته بوده و در هفت لفافه از عفاف و پاکدامنی و نجات قرار دارید. ولی اگر ثنا و وصف شما از خودتان بر سیل اعتراف به نعمت باشد، این کاری نیکو است «خدا به حال کسی که» در دنیا از گناهان «پرهیزگاری نموده دانایتر است». نظیر این آیه است آیه «نساء/۴۹»: «أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ يَزُكُّونَ أَنْفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا» (آیا ندیدی به سویی کسانی که خود را تزکیه می‌کنند؟ بلکه خداوند هر که را که خواهد تزکیه می‌کند و به اندازه نخ روی هسته خرمایی هم ستم نمی‌بینند).

مسلم در صحیح خود حدیث شریف ذیل را از محمد بن عمرو بن عطاء رضی الله عنه روایت کرده است که فرمود: «(من دخترم را (بره: نیکوکار) نام گذاشتم اما زینب بنت ابی سلمه به من گفت: رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم از این اسم نهی نمودند و فرمودند: خود را تزکیه نکنید زیرا خدای عزوجل به اهل بر و نیکویی

از شما دانایتر است. اصحاب گفتند: پس چه اسمی بر آن دختر بگذاریم؟ فرمودند: زینب». همچنین در حدیث شریف به روایت عبدالرحمن بن ابی بکره رضی الله عنه آمده است که فرمود: مردی نزد رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم از مرد دیگری ستایش کرد. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «و یلک قطععت عنق صاحبک - مرارا - إذا کان أحدکم مادحا صاحبه لا محالة، فلیقل: أحسب فلانا واللّه حسیه ولا أُرکي علی الله أحدا، أحسبه کذا وکذا، إن کان یعلم ذلک: وای بر تو، گردن رفیقت را قطع نمودی - این جمله را چند بار تکرار نمودند پس چنانچه یکی از شما خواه ناخواه می‌خواهد رفیقش را مدح کند، باید بگوید: فلان را چنین می‌پندارم و خداوند جلّ جلاله حسابگر اوست و من احدي را بر خداوند جلّ جلاله تزکیه نمی‌کنم، من او را چنین و چنان می‌پندارم. در صورتی که به اوصافی که برای وی بر می‌شمرم، داناست».

همچنین در حدیث شریف آمده است که رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم دستور دادند تا بر روی مداحان خاک پاشید.

مفسران در بیان سبب نزول این آیه از ثابت بن حارث انصاری رضی الله عنه روایت کرده‌اند که فرمود: چون طفل صغیری از یهود می‌مرد، می‌گفتند: آن طفل صدیق است. پس این خبر به رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم رسید، ایشان فرمودند: «کذبت الیهود، ما من نسمة یخلقه الله فی بطن امه إلا ویعلم إنه شقی أو سعید: دروغ گفتند یهود زیرا هیچ جنینده‌ای که خداوند جلّ جلاله او را در شکم مادرش می‌آفریند، نیست مگر این که می‌داند که او شقی است یا سعید». پس خداوند متعال در



این هنگام این آیه رانازل فرمود: (هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ...)

[تفسیر انوار القرآن؛ سوره نجم، آیه: ۳۲]

و همچنین الله متعال در جای دیگری به وضاحت پیرامون مداحی و ریاکاری فرموده است «و» حق تعالی دوست ندارد «کسانی را که اموالشان را برای نمایش، پیش چشم مردمان می‌بخشند» و می‌خواهند به مردم چنین وانمود کنند که سخی و بخشنده‌اند تا به کرم و دهش مشهور شده و میان مردم به آن فخر و مباهات ورزند. و آنان منافقان یا کافران‌اند، به دلیل این جمله: «و به الله و روز قیامت، معتقد نیستند».

و هر که شیطان قرین او باشد» قرین: یار و همنشین است «پس وی چه بد همدمی است» زیرا شیطان همدمش را به ورطه‌های هلاک درافکنده، او را به بخل، فخر فروشی، خودستایی و بخشش مال با هدف نمایش و ریا و شهرت دستور می‌دهد و با این کار از پاداش انفاق مال در راه حق محروم‌ش گردانیده و در عین حال با انفاق مال وی در راه باطل، مالش را نیز بر وی تلف می‌گرداند، پس رفیق و همدمی این چنین، بسیار بد همدمی است! در حدیث شریف آمده است: «صاحب مالی که مالش را به خاطر آن انفاق و صدقه می‌کند تا به او گفته شود که: فلان فردی بخشنده است، در زمره اولین سه تنی است که آتش در روز قیامت بر آنان شعله‌ور می‌شود».

[تفسیر انوار القرآن؛ سوره النساء، آیه: ۳۸]

در علم و دانش روان‌شناسی انواعی از شخصیت‌ها را داریم که یکی از آن جمله شخصیت توجه‌طلب بوده که هر عملش

را به منظور جلب توجه دیگران انجام داده که با اینکارش نوعی غنای درونی، لذت و ارضای فکری را احساس می‌کند. و چه بسا عزت و آبروی دیگران (که در حقیقت بسان خون اوست) را نیز مد نظر نداشته و بخاطر انعام یک لقمه نان و کسب نامی، دیگران را بشدت تحقیر، توهین و یا تمسخر کرده، تا جایی که اگر از وی تقدیر و تشکر صورت نگرفته و از این عملش آدم و عالم باخبر نشوند؛ تصور می‌کند که مال و تلاش او همه به هدر رفته است. در حالیکه این خود یک حقیقت است که فرد ریاکار مادامیکه در عملش اخلاص نداشته، مال و زحمتش هردو به هدر می‌رود، الا ماشاءالله.

شخص مومن باید همواره اعمال نیکش را از دید دیگران پنهان داشته و از ریاکاری بشدت هراسان و گریزان بوده، مگر اینکه حکمت و مصلحتی بهتر از خفیه‌داشتن در عملش بیند تا آنرا به دیگران فاش سازد. و از آنجایی که ریاکاری بیشتر در دل، ذهن و ضمیر انسان صورت گرفته، اگر شخص مومنی از هر عملش احساس ریاکاری و یا تکبر نمود، باید ذکر و استغفار نموده و عملش را فوری مخفی سازد تا آتش ریاکاری آنرا خاکستر نسازد. و باید دانست که اگر گاهی دقت نشود، پرهیز از ریاکاری، سبب ایجاد ریاکاری بعدی می‌شود گویا من این عمل را آشکارا انجام ندادم تا ریا نشود. غافل از اینکه پرهیز از همان عمل به منظور جلوگیری از ریاکاری، و یادآوری همین عمل نیک نیز ریا شده است.

والله المستعان و ما علینا الا بالاع.

# ملت‌هایی که در انتظار صلح هستند!

نویسنده: احمدالله "جلالی" محصل سال سوم پوهنهی ژورنالیزم و ارتباطات جمعی پوهنتون هرات

ملت‌هایی که در انتظار صلح هستند، به دنبال یک زندگی آرام و پایدار می‌باشند. آنها می‌خواهند در یک جامعه‌ای زندگی کنند که امنیت، عدالت و حریم شخصی در آن احترام گذاشته شود. آنها به دنبال یک سیستم حکومتی هستند که با ارجاع به قانون، منافع عمومی را به حساب بیاورد و به جای تبعیض، برابری را ترویج کند.

بسیاری از ملت‌هایی که در انتظار صلح هستند، در مناطق جنگ زده و تحت تاثیر جنگ قرار دارند.

اما این رویای صلح و آرامش برای بسیاری از ملت‌ها به دلیل جنگ، نزاع و خشونت که در سراسر جهان وجود دارد، در حد رویا باقی می‌ماند. در بسیاری از کشورها، جنگ و

بسیاری از ملت‌هایی که در انتظار صلح هستند، در مناطق جنگ زده و تحت تاثیر جنگ قرار دارند. آنها می‌خواهند که جنگ به پایان برسد و کشورشان به حالت طبیعی خود بازگردد. آنها به دنبال یک جامعه بدون جنگ و خشونت هستند که مردمش در

بسیاری از ملت های که در انتظار صلح هستند، در مناطقی با مشکلات اقتصادی و اجتماعی شدید قرار دارند. آن ها به دنبال یک دولت قوی هستند که به اصلاحات اقتصادی و اجتماعی پرداخته و به رفاه مردم خود توجه کند. آن ها به دنبال یک جامعه پویا و پیشرفته هستند که به توسعه فناوری و اقتصادی اهمیت بدهد.

برای رسیدن به این هدف، لازم است که حکومت های مربوطه تلاش کنند تا با ایجاد شغل و افزایش رفاه اجتماعی، مردم را از فقر و بیکاری خارج کرده و زمینه را برای ایجاد صلح و آرامش فراهم کنند. همچنین، نیاز است که این حکومت ها تلاش کنند تا با توسعه فناوری و اقتصاد، به رشد و پیشرفت جامعه کمک کنند.

بنابراین، برای رسیدن به صلح و آرامش، حکومت های باید به اریکه قدرت بنشینند که به مردم خود اجازه دهند در یک جامعه آرام و پایدار زندگی کنند. آن ها باید به مردم خود اجازه دهند که در تصمیم گیری هایی که مربوط به آینده آن ها می باشد شرکت کنند. باید اجازه دهند که در تصمیم گیری های که مربوط به سیاست های داخلی و خارجی آن ها هستند، شرکت کنند. با این اقدامات، حکومت ها می توانند به مردم خود امید به زندگی در یک جامعه آرام و پایدار را بدهند.

خشونت باعث شده است که مردم به دنبال فرار از خطرات و تهدید ها باشند و به سبب آن کشور شان را ترک کنند. آنها به دنبال محیط زندگی هستند که به آنها اجازه دهد که به آرزوهای خود برسند و به دنبال آرمان هایشان بروند.

برای رسیدن به این هدف، حکومت ها باید با جامعه شان همکاری کنند و به مردم خود اجازه دهند که در تصمیم گیری های که مربوط به آینده آن ها است، شرکت کنند. باید به آن ها اجازه دهند که در تصمیم گیری هایی که مربوط به سیاست های داخلی و خارجی آن ها هستند، شرکت کنند. لازم است که حکومت های مربوطه تلاش کنند تا با رعایت حقوق بشر و قوانین بین المللی، به رسیدن به صلح در مناطق جنگ زده کمک کنند.

همچنین، نیاز است که این حکومت ها تلاش کنند تا با ایجاد شغل و افزایش رفاه اجتماعی، مردم را از فقر و بیکاری خارج کرده و زمینه را برای ایجاد صلح و آرامش فراهم کنند.

باید به مردم خود اجازه داد که در یک جامعه آزاد و دور از همه اغتشاشات قدرت طلبانه زندگی کنند و به دنبال رویاهایشان بروند. باید به آن ها اجازه دهند که به عنوان یک شهروند فعال در جامعه خود شرکت کنند.



## تبصره هفته

پاکستان باید با مهاجرین تعامل  
نیک داشته باشد

امارت اسلامی افغانستان

alemarahdari.net

حکومت مواجه شدند. کوچ اجباری، دستگیری، توقیف در زندان‌ها و اخراج آنان از کشور، مشکلات عمده‌ای است که مهاجرین با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

حکومت پاکستان از مهلت یک‌ماهه برای خروج مهاجرین از این کشور خبر داده و در پی آن، پولیس این کشور شروع به دستگیری مهاجرین کرده است و آنان را مورد ضرب‌وشتم قرار داده است.

حکومت پاکستان در حالی این رفتار نامناسب را آغاز کرده، که سازمان‌های حقوق بشر مخالفت خود را با این نوع رفتار پویس این کشور با مهاجرین اعلام کردند و آن را متناقض با حقوق بشر دانستند.

مهاجرت، یکی از مسائل عادی در میان کشورهای جهان است که گاهی، نشان‌گر روابط خوب حکومت و ملت دو کشور است، آن هم زمانی که یک کشور دچار مشکلات نظامی، اقتصادی شود و یا با آفت‌های طبیعی دچار شود و کشور همسایه با سینه‌ای باز، از مهاجرین استقبال کند. ملت افغان در چهار دهه گذشته بنابر مشکلات موجود در افغانستان، مجبور به مهاجرت به کشورهای همسایه شدند و برای فرار از بمباردها، چاه‌ها و ظلم اشغال‌گران، افغانستان را ترک گفته و زندگی خود را در کشورهای همسایه آغاز کردند. در چند وقت اخیر، مهاجرین افغان در پاکستان، با مشکلات کلانی از طرف

همچنین مولوی خلیل الرحمن حقانی، سرپرست وزارت مهاجرین، در سفری برای نظارت بر پروسه ایجاد زمینه کمک به مهاجرین، به ولسوالی سپین بولدک ولایت قندهار سفر کرد.

اخیرا، امیرالمؤمنین حفظه الله برای حل مشکلات مهاجرین و توجه به آنان دستور تشکیل کمیسیونی عالی به ریاست معاون اداری ریاست الوزرا، محترم مولوی عبدالسلام حنفی و عضویت ۳۱ مقام بلندپایه امارت اسلامی را صادر نمودند.

آغوش ملت و حکومت برای برادران مهاجرمان باز است و وقت آن رسیده که مهاجرین به وطن خود بازگردند و با مسئولین در پیشرفت کشور، سهم بگیرند.

امارت اسلامی افغانستان و در رأس آن عالی‌قدر امیرالمؤمنین حفظه الله، از هیچ تلاشی برای ایجاد رفاه و آسایش ملت دریغ نمی‌کنند و شبانه‌روز برای رشد اقتصادی، خودکفایی، پیشرفت و ترقی در تمامی عرصه‌ها تلاش می‌نمایند.

جای دارد ملت مسلمان افغانستان و خصوصا تاجران و سرمایه‌داران نیز در این میدان شتافته و به برادران و خواهران مهاجر مان کمک‌های خود را برسانند.

از طرفی، اخوت اسلامی و حق همسایگی تقاضای چنین رفتار بدی با مهمانان افغان را نمی‌کند.

حکومت پاکستان باید در تصمیمات خود درباره مهاجرین تجدید نظر کند و با توجه به همسایگی دیرینه و تجارت قوی دوطرفه و وجود نیروی قوی تجاری افغان و سرمایه‌گذاری‌های مهاجرین افغان، رفتار خود را درباره مهاجرین تغییر دهد و بجای ایجاد تنش میان دو کشور، به تعامل روی بیاورد.

امارت اسلامی افغانستان بعنوان حکومت حاکم بر کشور، با وجود تحریم‌های زیاد از طرف کشورهای غربی و مواجهه بودن با مشکل رسمیت‌شناسی و انجماد پول‌های افغانستان که حق ملت هست، بازهم آغوش خود را برای مهاجرین باز کرده و تا حد توان سهولت‌های لازم را برای مهاجرین ایجاد کرده است.

در طی این هفته، کمیسیونی که از طرف عالی‌قدر امیرالمؤمنین حفظه الله برای ایجاد سهولت‌ها در برابر مهاجرین به دو جهت تورخم و سپین بولدک تشکیل شده، در هر دو طرف موقعیت آمدن مهاجرین را تنظیم کردند و مواد ضروری را برای مهاجرین آماده ساختند.

## د والدينو احترام او نافرمانی، د ساينس د يوې نوې څېړنې له نظره

ژباړه: حسين احمد ملاخېل

اولاد ته محبت، د مثبتو نوري وړانگو (نه ليدونكو وړانگو) په شكل رسوي. حتی كه مور پلار ناروغه هم وي، د دغه وړانگو په شدت كې هيڅ كمی نه ليدل كيږي.

والدين كه نژدې وي، د محبت مثبتې وړانگې يی د اولاد بدن او دماغو ته قوت وركوي. د هغوي لمس د اولاد ذهني ناروغتياوې له منځه وړي، او هم دغه غير مرعي وړانگې د اولاد كيړچاپيره يو قوی مركز جوړوي تر څو هغه د تكليفونو او مصيبتونو څخه وژغوري.

همدارنگه كه څوك د مور پلار سره برعكس نافرمانی او كستاخي كوي، نويی خفگان، غم او غصه ټول، د منفي وړانگو په شكل بدليږي او د اولاد لپاره د نقصان باعث گرځي.

نود ساينسي تحقيق څخه هم دا خبره ثابتيږي، چې د والدينو احترام نه يواځې په آخرت كې د انسانانو د كاميابۍ ذريعه گرځي بلكې دنيا كې هم ورته گټه رسوي. او برعكس د مور پلار نافرمانی نه يواځې د آخرت د بربادۍ باعث كيږي، بلكې نافرمانه انسان ته په دنيا كې هم هيڅ سكون او اطمينان نه حاصلېږي. او تل به دنيا كې په پريشانو كې اخته وي. پس د خپلو والدينو احترام وكړئ او د هغوي په زړونو كې د خپل ځان لپاره راحت پيدا كړئ.

هسې هم په ټولو مذهبونو كې د مور او پلار په فرمانبردارۍ او احترام حكم شوی او د هغوي د نافرمانۍ څخه منعه راغلې ده.

دا چې اسلام مكمل او اخيري دين دی، هم يی د ټولو زيات تاكيد پر همدې موضوع كړی چې د مور او پلار بايد احترام وشي او د هغوي په نافرمانۍ كې له سختۍ سره منعه راغلې ده. حتی تردې پورې چې والدينو ته بايد د اف قدرې كلمه هم ونه وويل شي. د والدينو په احترام سره نه يواځې يو انسان ته د آخرت گټه رسيږي بلكې دنيا كې هم گټه ور رسوي. د دې برعكس د والدينو بې احترامۍ نه يواځې دا چې د آخرت د بربادۍ لامل كيږي، بلكې د انسان دنيا هم تباه كيږي.

په زړه پورې دا ده چې جديد ساينس هم پدې موضوع تحقيق كړی دی. كه ده مشهور روانی داکتر نيكلسن ډيرس او د نفسياتو بل ماهر پروفيسور ميلن كين تحقيق په غور سره وكتل شي نو د دواړو خبره پدې برخه كې بيخي درسته ده.

د هغوي د تحقيق او رپوټ مطابق د والدينو چې هر څومره عمر زياتيږي هومره يی محبت هم زياتيږي او دغه محبت د نوري وړانگو په شكل بدليدو سره د اولاد په صحت باندې مستقيم تاثير لري. والدين كه څومره لرې هم وي د خپل نيك نظر له برکته خپل





## اطلاعيه‌های امارت اسلامی افغانستان

### له پاکستانه د مهاجرو هېوادوالو د جبري اخراج او هېواد ته د راستنېدو په اړه د محترم ريس الوزراء دوينا متن

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمده و نصلي على رسوله الكريم أما بعد :

خپلو ټولو هېوادوالو او په خاص ډول مهاجرينو وروڼو ته السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

له پاکستان نه د مهاجرينو د اخراج په باب بايد ووايو، چې اسلامي امارت د مهاجرينو درد، غم او تکليف خپل درد، غم او تکليف بولي. د دوی د مشکلاتو د حل لپاره يې ټول امکانات په کار اچولي دي. ټولو امارتي ادارو او مسئولينو ته د مهاجرينو د مشکلاتو د رفع کولو لپاره امر او هدايت کوم، چې بايد ټولې امارتي ادارې که نظاميان دي او که ملکيان دي خپل ټول امکانات په کار واچوي، خود مهاجرينو د سرپناه، خوراک، څښاک، علاج، تعليم او نور ټول ضرورتونه رفع شي او هيڅ شی ونه سپموي. د دوی د مشکلاتو د حل لپاره به له ټولو لارو کار اخلو، چې هيڅ يوه ستونزه دغو مسلمانانو ته پېښه نه شي او موږ تر خپل بشري توان او طاقت پورې د دوی د مشکل د رفع کولو د پاره خپل ټول امکانات په کار واچوو.

مهاجرين وروڼه دې په دې نه ناامیده کېږي ځکه، چې تاسې ښه پوهېږئ، د بل وطن د بل کور او متل هم دی، چې وايي: پردی کټ تر نیمو شپو دی.

دغو مسلمانانو څلوېښت يا پنځه څلوېښت کاله په دغه ملک (پاکستان) کې تېر کړل

خدمت يې وکړ، د زراعت، دوکانداري تجارت ... دا هر څه په همدغو مسلمانانو اباد وو؛ خو اوس هغه مسلمانان، چې څلوېښت يا پنځه څلوېښت کاله يې په دغه ملک (پاکستان) کې د امن گذاره کړې وه، هيڅ ډول خطر يې نه و پېښ کړی، د داسې مشکل سره مخ شول. دوی دې نه ناامیده کېږي، ځکه دوی خپل کور، خپل وطن او خپل ځای ته را راوان دي. حکومت، امارت او ولس به يې خدمت کوي او ټول د دوی خدمت ته آماده دي.

محترم وروڼو مسلمانانو

د چا چې هر څومره توان او طاقت وي، چې په ورځ د محشر الله جل جلاله له موږ او تاسې پوښتنه ونه کړي، چې بيا هغه ته په ځواب کې ناکامه او لا جوابه يو. الله جل جلاله له موږ پوښتنه وکړي، چې زما مخلوق، زما بندگان په داسې غربت، مسکنت، تکليف، بې عزتي او خواری کې را وشرل شول، تاسو څه مرسته او کمک ورسره وکړ؟

ټولو مسلمانانو ته په کار ده، چې خپل خدمت، هر څه يې، چې په توان وي له خپلو وروڼو يې ونه سپموي.

بل د پاکستان واکمنو ته واييمه، هغه واکمنان، چې دغه پروسه يې په لاره اچولې او د دغو مسلمانانو ازار او تکليف ته يې ملا تړلې، هغه که لنډمهاله يا د موقت وخت واکداران دي او که نظامي جنرالان دي، د افغان مهاجرو د ازار، تکليف او مشکل رسولو نه دې لاس واخلي. د بې گناه مهاجرينو نیول، د هغوی

گوزاره کوي کوشش کوي، چې د همسايه سره ښه گوزاره وکړي، خو په اينده کې مو په خیر واوسي. بيا که ته دا مهاجر را باسي؛ نو د دې حق چا درکړی، چې بې عزته يې کړي؟ د دې حق چا درکړی، چې ته يې کورو ته ور اوړي؟ د دې حق تاته چا درکړی، چې موټر، موټر سايکل، بايسکل يې په خپلو پيسو اخيستی وي او ته يې ترې ښکته کوي؟ د دې حق تاته چا درکړی، چې هغه په جيب کې لک يا دوه لکه کلدارې راخستې وي او درته وايي چې نه يې درکوم؛ نو ته څوک يې چې مال يا شتمني يې ضبطوي؟

په دنيا کې د کوم حکومت، نظام يا شخص لپاره داسې قانون نه شته چې د کوم چا په مال يې لاس بر شو نو ترې اخلي به يې. له الله څخه ووېرېږئ، د الله له قهره ووېرېږئ، د خپل اينده فکر وکړئ، که چېرې داسې وي، چې دغه واکمنان که هغه ملکي دي که نظامي دي که جنرالان دي، چې اوس په واک کې دي، که له امارت سره مشکل لري، مشکل خو په تفاهم حل کېږي، مشکل خو په مذاکره حل کېږي، مشکل خو په خبرو حل کېږي راشه کېنه او وايه چې څه مشکل لري؟

خبرې به وکړو، هره ستونزه چې لري، که ته ستونزه له ما سره لري، له حکومت سره يې لري، له امارت سره لري او زور يې هلته له دغو بې گناه مسلمانانو باسي دا کوم عقل دی؟ کوم منطق دی؟ کوم تعقل دی؟ دا خو سل په سل کې د ټولو نورمونو، د ټولو اصولو خلاف کار دی. که د امارت سره مشکل لري خورا وړاندې شه څه مشکل لري؟ خبرې به وکړو، د دغو در به درو، چې څلوېښت کاله يې ستا په ملک کې تېر کړل، چا رېږي کوله، چا به ناوایي کوله، چا به ختمې کولې، سبحان الله دغو څه جرم کړی دی، چې په دومره بې عزتي يې راباسي؟ خیر دا خود حکومتونو او واکدارانو پالیسی دي، چې خپل ملک هم په مشکلاتو کې اچوي او د نورو

کورونو ته ورننوتل، د هغوی د کورونو وړانول، مالي زیان ور رسول، د هغوی سرمایه ضبطول او په راستنولو کې يې مختلف ډول ازار او اذیت ورته جوړول، په تورخم او چمن کې تر شنه اسمان لاندې په یخ کې، په ورځو ورځو انتظارول هغه کارونه دي، چې هیڅ قانون، که اسلامي قوانین دي که بشري قوانین دي، که د گاونډیتوب او همجواری قوانین دي، هیڅ قانون دا اجازه نه ورکوي، چې داسې یوه کړنه دې څوک له چا سره وکړي.

حکومتونه که لنډ مهاله وي که اوږد مهاله ورته مناسب ده، چې د خپل حکومت د مودې په اوږدو کې داسې کاردرکي وړاندې کړي، چې خلک يې په ولس او بیابان (بهر) کې د خدمتونو ستاینه وکړي؛ نو زموږ له دوی څخه په کلکه دا غوښتنه ده، چې افغانان دې په بې عزتي سره نه راباسي، افغانانو ته دې نور ازار نه ورکوي، افغانانو ته د کافي وخت ورکړي، چې په ښه ابرو او عزت سره خپل ملک ته راستانه شي. که دوی دا خبره کوي، چې ناقانونه مهاجرین موږ باسو؛ نو د دوی د مال، د دوی د کورونو وړانول او د دوی بې عزتي کول په کوم قانون کې دي؟

مهاجر خوشناسو په اصطلاح، چې ناقانونه دي، د دوی مالونه او پیسې ورته اخلي، موټر سايکل ورته اخلي، موټرونه ترې اخلي، کور يې وړانوي، دوکان يې ور خرابوي، مالونه يې ضبطوي، دا عجب نظام دی او عجب هدايت دی، چې خپلو عسکرو ته يې ورکړی دی، چې د هیڅ یوه مهاجر مال دې په امن کې نه وي، د دوی سر دې په امن کې نه وي، د دوی عزت دې په امن کې نه وي، سرای، موټر او دوکان دې په امن کې نه وي؛ خو مسلمان به يې، همسايه به يې، همجواره به يې د اينده فکر ولې نه لري؟

په دغه کردار بيا څه تمه لري، چې زما او د دې کاونډي ملک په منځ کې به په څه شکل بايد زندگي وکړو؟ سړی چې له یوه همسايه سره په یو سرای کې څنګ په څنګ

او تکالیف په خپل دربار کې قبول کړي.  
السلام عليكم ورحمة الله برکاته.

### اعلامیه امارت اسلامی در پیوند به تلفات ناشی از زلزله در حوزه غرب کشور

با تأثر فراوان آگاهی یافتیم که امروز در اثر زلزله در هرات، بادغیس و شمار دیگری از ولایات به تعدادی از هموطنان خسارات مالی و جانی رسیده است.

امارت اسلامی افغانستان به تمام شهدای این حادثه المناک بهشت برین و به مجروحین شفای عاجل تمنا دارد و برای خانواده های که عزیزان شان را از دست داده اند، تسلیت عمیق خویش را ابراز میکند.

از درگاه الله تعالی استدعا می نمایم که مردم ما را در حفظ و امان خود داشته باشد، برای آسیب دیدگان نعم البدل ارزانی فرماید و در آینده از چنین مصیبت ها نجات شان بدهد.

به تمام ارگانهای مربوطه نظامی و خدماتی امارت اسلامی هدایت می دهیم که به مناطق زلزله زده به گونه عاجل خود را برسانند، امکانات را برای انتقال مجروحین به شفاخانه ها فراهم نمایند، برای بی سرپناهان سرپناه و در قسمت رساندن مواد خوراکی، اقدامات عاجل را انجام دهند.

به همین ترتیب، ارگان های امنیتی باید از تمام امکانات زمینی و هوایی خود برای نجات آنانی که زیر آوارها گیر مانده اند، استفاده کنند.

ما همچنان از هموطنان ثروتمند خود می خواهیم که هر گونه همکاری و کمک های ممکنه شان را به برادران مصیبت زده خود برسانند، والسلام.

امارت اسلامی افغانستان

۱۴۴۵/۳/۲۲ هـ ق

۱۴۰۲/۷/۱۵ هـ ش — ۲۰۲۳/۱۰/۷ م

ګاونډيانو خيال او فکر هم نه ساتي؛ خود پاکستان د مسلمانانو، ولس، علماء کرامو او سياسي ګوندونو چي له افغانانو سره يې ښه وخت تېر کړی او د مهاجرينو ورونو سره په دغه روان ظلم کې، چي پر دغو مسلمانانو روان دی او دوی يې د مخنيوي لپاره خپل ټول توان او طاقت په کار اچولی دی، الله جل جلاله دې دوی ته عوضونه ورکړي. تاسې ته مالومه ده، چي د اسلام او همساييتوب اخلاق موږ ته د يو او بل د احترام درس راکوي. د مهاجرينو او مسافرينو بې عزتي او بې قدري کول هغه کار دی، چي پېغور او بدنامي به يې تاريخ ته پاتې کېږي. دا ښکاره خبره ده، چي د پاکستان او افغانستان د مسلمانانو په منځ کې ښه اخوت او وروړګلوي پخوا هم وه او اوس هم شته او په راتلونکي کې به هم واوسي. حکومتونه ځي او راځي، بدلېږي، پر يو ملک ښک حکومتونه هم راځي او بد هم راځي، خو ملتونه د قيامت تر ورځې پراته دي دا خو يوه خطه ده، ځمکې نه بدلېږي. د افغانستان او پاکستان مسلمانو ورونو ته دې الله جل جلاله توفيق ورکړي، چي تر قيامته په دې ځمکه ښه زندګي سره وکړي او نسلونه يې هم د وروړګلوی په فضا کې ښه همساييتوب سره وکړي.

په پای کې يو ځل بيا مهاجرينو ورونو ته ډاډ ورکوو، چي اسلامي امارت به ستاسو خدمت تر پايه تر خپله وسه پورې کوي ان شاء الله.

الله دې ستاسو ټولې ستړياوې په خپل درباره کې قبولې کړي، الله دې ستاسې مشکلات حل کړي، الله دې ستاسو د هجرت او تکليفونو عوضونه په دنيا او آخرت درکړي. موږ به تاسې سره تر مرګه همکاره يو، موږ به ستاسې خدمت کوو، موږ ستاسې خادمان يو. تاسې ډېر مطمينه واوسئ، موږ ټولو ادارو ته دا قاطع امر کړی، چي وس، توان او طاقت مو وي د خپلو ورونو خدمت ته ور وړاندې شئ؛ نو په ډېر ډاډ او اطمینان سره خپل وطن ته راځئ، الله جل جلاله دې ستاسې ستړياوې



## اظهارات سخنگوی امارت اسلامی در برابر ادعاهای صدراعظم پاکستان

## اعلامیه امارت اسلامی در رابطه به مهاجرین افغان در پاکستان و سایر کشورها

در مورد ادعاهای امروزی صدراعظم مؤقت پاکستان باید بگوییم؛ همانگونه که امارت اسلامی در افغانستان امن و صلح می‌خواهد، همین‌گونه در پاکستان نیز خواهان امن است.

امارت اسلامی به هیچ کسی اجازه نمی‌دهد که خاک افغانستان را بر ضد پاکستان استعمال نماید.

اما امارت اسلامی افغانستان مسئولیت جلوگیری از چالش‌های امنیتی داخل پاکستان را ندارد، آنان باید مسائل داخلی خویش را خودشان حل کنند و ملامتی ناکامی‌های خود را به افغانستان راجع نسازند. اینکه پس از پیروزی امارت اسلامی در پاکستان ناامنی بیشتر شده، این دلیل شده نمی‌تواند که ما در عقب ناامنی‌های پاکستان قرار داریم.

در افغانستان اسلحه محفوظ بوده و به دست هیچ کسی نرسیده است، قاچاق سلاح ممنوع می‌باشد و جلو هرگونه اقدامات غیرقانونی گرفته می‌شود.

افغانستان من حیث یک کشور برادر و همسایه، خواهان روابط حسنه با پاکستان است، جانب پاکستان نیز باید نیت نیک امارت اسلامی را درک نماید و به این اراده امارت اسلامی هیچ شکی نداشته باشد که مداخله در امور دیگران و اقدامات بر ضد آنان را نمی‌خواهد.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۴۴۵/۴/۲۴ هـ ق

۱۴۰۲/۸/۱۷ هـ ش — ۸/۱۱/۲۰۲۳ م

بسم الله الرحمن الرحيم

از چهل و پنج سال بدینسو افغان‌ها در اثر اشغال‌ها و جنگ‌ها در کشورهای مختلف با مهاجرت و مشکلات زیادی مواجهه‌اند، شرایط متذکره بالای افغان‌ها تحمیل و ملت ما به آن مجبور شده است. اکنون که مهاجرین افغان با مشکلات مختلف و اخراج اجباری مواجه شده‌اند، بنابراین تذکر نکات ذیل را مهم می‌دانیم:

۱- از تمام کشورها نخست تشکر میکنیم که در بیشتر از چهل سال به افغان‌ها در کشورهایشان جای دادند، اکنون یکبار دیگر از آنها می‌خواهیم که افغان‌ها را به زور و بدون آمادگی جبرا به اخراج مجبور نسازند، بلکه به آنان وقت بدهند و کشورهای مربوطه از روی حسن همجواری، اخوت اسلامی و عاطفه بشری از تحمل کار بگیرند.

۲- در کشورهای که افغان‌ها سکونت دارند، آنان به امنیت آن کشورها مشکلات ایجاد نکرده‌اند و نه هم در بی‌ثباتی دست دارند.

۳- از کشورهای همسایه می‌خواهیم که با در نظر داشت اصل اخوت اسلامی با مهاجرین افغان برخورد نیک نمایند.

۴. از کشورهایی که افغان‌ها به گونه اجباری به وطن بازگشت می‌کنند، اموال، پول و ملکیت‌های آنان، مال شخصی و حق آن‌ها می‌باشد، هیچ کسی حق ندارد اموال مذکور را از آنان بگیرد و شرایط ناعادلانه و غیر منصفانه در این زمینه بالای آنان وضع کند.

۵- باید تمام افغان‌ها به ویژه برادران سرمایه دار و تاجر ما به تمام مشکلات مهاجرین افغان که از سایر کشورها بنابر چالش‌های

امیرالمؤمنین به منظور رسیدگی به مهاجرین افغان که از پاکستان و سایر کشورها به گونه اجباری اخراج می شوند، کمیسیون عالی تحت ریاست محترم مولوی عبدالسلام حنفی معاون اداری ریاست الوزراء که در ترکیب آن ۳۱ تن از مسؤولین عالی رتبه شامل می باشند، ایجاد گردید و امارت اسلامی در محدوده امکانات خویش به هدف ارائه خدمات اولیه طرزالعملی را در ۸ فصل و ۳۱ ماده توشیح و یک دارالانشاء و ۱۲ کمیته را برای تطبیق طرزالعمل متذکره منظور نمود.

کمیته های متذکره با توجه به امکانات خویش، تثبیت، تشخیص، انتقال، خدمات اولیه و صحتی و سرپناه های موقت را برای مهاجرین تهیه می نماید، بخصوص برای تاجران و صنعتکاران به اساس یک طرزالعمل، تسهیلات خاصی در نظر گرفته شده است.

همچنان به آنده از هموطنانی که به دلیل بعضی از نگرانی ها به کشورهای خارج رفته اند، اطمینان می دهیم که بدون تشویش دوباره به کشور خویش برگردند و زندگی باعزت را در کشور اختیار نمایند.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۱/۴/۱۴۴۵ هـ ق

۴/۸/۱۴۰۲ هـ ش - ۲۶/۱۰/۲۰۲۳ م

### اعلامیه امارت اسلامی در پیوند به بمباردمان و محدودیت های وحشیانه در نوار غزه فلسطین

از چند روز بدینسو که بمباردمان ها و حملات وحشیانه از سوی اسرائیل غاصب بالای مردم مظلوم و بیچاره فلسطین جریان دارد، هزاران تن بی سرپناه شده اند و هنوز هم به آنان گفته شده که بیشتر از یک میلیون فلسطینی خانه های شان را ترک کنند، صدها زن، کودک و محاسن سفید شهید و شمار زیادی از خانه های مسکونی ویران شده اند.

اخیر و موقف بعضی از کشور ها مجبور می شوند به وطن برگردند، در هماهنگی با کمیسیون عالی، در انتقال، اسکان سرپناه، تداوی و دیگر زمینه ها همکاری نموده و آنان را فراموش نکنند.

۶- از اینکه پس از حاکمیت کامل امارت اسلامی، نظام اسلامی، امنیت سرتاسری، رهبری واحد و فضای برادری میان افغان ها ایجاد شده است، به تمام مسؤولین امارت اسلامی در رابطه به مهاجرین عودت کننده حکم شده است که با تمام اخلاص و توجه در راستای خدمت به آنان تلاش نمایند تا خدمات بهتر برای مهاجرین در چوکات امکانات موجود فراهم گردد.

۷- وزارت صنعت و تجارت و سایر وزارت ها و ادارات مربوطه، تسهیلات لازم را برای تاجران، سرمایه گذاران و صنعتکاران عودت کننده فراهم نمایند.

۸- به آن عده از هموطنان که بخاطر تشویش های سیاسی از کشور رفته اند، اطمینان می دهیم که دوباره به وطن عودت نمایند و زندگی آرام شان را از سر گیرند. الله تعالی به تمام مسؤولین امارت اسلامی و همه افغان ها توفیق دهد که برای مهاجرین سهولت ها را فراهم نموده و به آنان خدمت کنند. آمین یا رب العلمین

امارت اسلامی افغانستان

۱۴۴۵/۴/۱۶ هـ ق

۱۴۰۲/۸/۹ هـ ش - ۳۱/۱۰/۲۰۲۳ م

### بر اساس حکم عالیقدر امیرالمؤمنین کمیسیون عالی به منظور رسیدگی به مشکلات مهاجرین ایجاد گردید

از اینکه حکومت پاکستان برخلاف تمام نورم ها قصد اخراج مهاجرین افغان را نموده است، بنا به اساس حکم عالیقدر

به خصوص بالای کشورهای اسلامی و سازمان همکاری های اسلامی صدا بلند می کند که هرچه زودتر به قضیه فلسطین رسیدگی صورت گیرد و از وحشت و اقدامات مهارنشدنی اسرائیل به زودترین فرصت جلوگیری شود، در غیر آن در نتیجه وضعیت جاری در آنجا، مسئولیت هرگونه فاجعه انسانی به دوش همه خواهد بود.

امارت اسلامی افغانستان

۱۴۴۵/۳/۲۹ هـ ق

۱۴۰۲/۷/۲۲ هـ ش — ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ م

### اعلامیه وزارت امور خارجه امارت اسلامی درباره حوادث در نوار غزه

وزارت امور خارجه امارت اسلامی افغانستان حوادث اخیر در نوار غزه را به دقت تحت نظر داشته و بروز چنین حوادثی را ناشی از پایمال نمودن حق ملت مظلوم فلسطین توسط صهیونیستهای اسرائیلی و توهین و بی احترامی مکرر به اماکن مقدسه مسلمانان دانسته، و هر نوع دفاع و مقاومت مردم فلسطین را برای آزادی سرزمین و مقدسات خویش حق مشروع آنها می داند.

امارت اسلامی افغانستان از حق مشروع، تاریخی و قانونی مردم فلسطین برای داشتن یک کشور مستقل در سرزمین تاریخی فلسطینی ها اعلام حمایت می نماید و از کشور های اسلامی، سازمان همکاری های اسلامی، جامعه جهانی و بخصوص کشورهای تاثیرگذار در منطقه می خواهد تا جلو خشونت نیروهای اشغالگر اسرائیلی را در برابر مردم بیگناه فلسطین گرفته و برای حل قضیه فلسطین بر مبنای اعطای حقوق مشروع فلسطینی ها دست به کار شوند.

همچنان تحریمات از سوی اسرائیلی های غاصب سنگین تر شده است و رهبران اسرائیل به گونه رسمی اعلام نموده اند که مواد خوراکی، آب، ادویه جات و تیل که همه مواد اولیه ضروری و حیاتی برای انسان ها است، هیچ یک به غزه اجازه داده نشود. امارت اسلامی این وحشت بزرگ انسانی را به شدیدترین الفاظ محکوم می کند.

یکبار دیگر مراتب تسلیت و حمایت خویش را از مردم مظلوم فلسطین اعلام می نماید و از سایر کشورهای اسلامی نیز می خواهد که از فلسطینیان مظلوم دستگیری نموده و در این امتحان بزرگ الهی بی تفاوت باقی نمانند.

همچنان آن عده کشورها و سازمان هایی که در کشورهای مستقل دیگر برای مداخلات شان از موضوعات انسانی و حقوق بشری به ویژه حقوق زنان و کودکان استفاده می کنند، چرا اکنون در حق تلفی آشکار زنان، مردان و اطفال فلسطین و مظلومیت آنان خاموش هستند و یا هم از غاصبین حمایت می کنند؟

بنّا آشکار می گردد که در حقیقت برای آنان حقوق بشری ارزش ندارد، بلکه این شعار تنها آن زمان به کار گرفته می شود که به اهداف شوم سیاسی و استخباراتی شان کاملاً پیوند داشته باشد، در غیر آن، انسان فلسطین (کودک، زن و محاسن سفید) بشر نیست؟

حیثیت و موثریت سازمان ملل متحد و شورای امنیت در این موضوع برای همه جوامع معلوم می شود.

در منطقه شمال نوار غزه، تلاش برای بی خانمان ساختن جبری ۱.۲ میلیون فلسطینی و پلان الحاق مناطق فلسطین یک جنایت جنگی است و در این رابطه موقف غیر موثر جامعه جهانی و نظم کنونی جهانی، ناکامی بی سابقه را نشان میدهد.

امارت اسلامی افغانستان بالای تمام جهان



# بخوانید و بدانید

## معلومات دینی

قرآن کریم دارای ۳۰ جزء و ۱۱۴ سوره می‌باشد که ۸۶ سوره آن پیش از هجرت و ۲۸ سوره، بعد از هجرت نازل شده اند.

در مکی و یا مدنی بودن یک سوره، اکثریت آیات آن اعتبار داده می شود، به این معنی که اگر بیشتر آیات سوره مبارکه قبل از هجرت نازل شده باشد، آن سوره مکی و اگر بعد از هجرت نازل شده باشد، مدنی نامیده می شود.

تعداد کلمات قرآن کریم ۷۷۹۳۴ کلمه و تعداد حروف آن، ۳۲۱۱۸۰ حرف می رسد و رکوع های قرآن کریم، ۵۴۰ رکوع اند.

قرآن کریم در سه مرحله، نخست در لوح محفوظ، سپس به آسمان دنیا و بعدا بر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم نازل گردیده است.

نماز جماعت، ۲۷ بار از نمازی که به تنهایی خوانده می شود، ثواب بیشتر دارد.

در جماعت، ثواب کامل را کسی دریافت می کند که از اول تا آخر نماز جماعت اشتراک داشته باشد.

جهاد با نفس، مقابله با هوا و هوس، خوی گرفتن به صبر و استقامت از جمله مهمترین فواید روزه به شمار میروند.

پرداخت زکات، در ماه شوال سال دوم هجرت، بعد از فریضه روزه ماه مبارک رمضان، فرض شد.

اموالی که از آن ها زکات پرداخت می شود، عبارت اند از: طلا و نقره، پول نقد، سهم بانک (پول نقد و سهم بانک و پول تجارت بر اساس قیمت طلا و نقره محاسبه می شود)، گنج، معدن (معدنی که در بحر یافت شود، از آن زکات (خمس) پرداخت نمیشود)، مال تجارت، میوه و عسل. (اندازه نصاب هر یک موارد ذکر شده، در مجله شماره ۶۳ بیان خواهد شد).

## احادیث و رهنمودهای نبوی (صلی الله علیه و سلم)

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: کسی که (در برابر جمعی) کار ریاکارانه ای انجام دهد، خداوند (در روز قیامت)، او را (در حضور مردم) بی آبرو می گردانند. متفق علیه

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: به حقیقت، خداوند متعال به جسم و صورت



و شکل شما نمی نگرد، بلکه به دل و اعمال و رفتار شما می نگرد. متفق علیه

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: هنگامی که خداوند متعال مخلوقات را بیافرید، در کتابی که در نزد خود در فوق عرش می باشد، نوشت؛ رحمتم بر غضبم غالب آمده، رحمتم بر غضبم سبقت یافته است. متفق علیه

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: کسی راهی را انتخاب کند که در آن راه علم و دانش بیاموزد، خداوند متعال راهی را بسوی بهشت برایش سهل و آسان می گرداند. رواه مسلم

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: کسی، فردی را بر کار نیک راهنمایی کند، به اندازه آن کس که کار را انجام می دهد، اجر و پاداش می برد. رواه مسلم

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: به حقیقت، الله متعال در شب دست ترحم را دراز می کند تا آنان که در روز مرتکب گناه شده اند، توبه کنند. و در روز دست دراز می کند تا آنان که در شب مرتکب گناه شده اند، توبه نمایند، تا روزی که خورشید از غرب طلوع می کند. رواه مسلم

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: در روز قیامت اتم را سفید رویان و دست و پا سفیدان صدا می نمایند، و آن به سبب آثار وضوء می باشد. هر کس از شما توانایی دارد و می خواهد بیشتر دست و صورتش سفید و نورانی باشد، به شستن صورت و دست و پا اهمیت بیشتر دهد. متفق علیه

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: پاکی و نظافت نصف ایمان است. رواه مسلم

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: هر گاه دنیا در نظر اتمم بزرگ جلوه کند، هیبت و بزرگی اسلام از دل آنان منتزع می شود. هر گاه امر به معروف و نهی از منکر در میان مردم ترک شود، برکت وحی در میان آنان نخواهد ماند. رواه الترمذی

رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند: هر گاه یکی از شما (ناچار شد) دیگری را بزند، از زدن صورت اجتناب ورزد. متفق علیه

### معلومات عمومی

آهن از جمله نخستین فلزاتی است که مورد استفاده انسان قرار گرفت.

بخار آبی که از اقیانوس ها، درخت ها و دیگر اشیاء به طرف آسمان می رود، وقتی به نقاط سرد رسید، تبدیل به ابر می شود.

ابر عبارت از میلیون ها ذره آب است و این ذرات به حدی کوچک و سبک اند که در فضا معلق می مانند و وقتی هوا سرد شد، ذرات آب به علت سنگین شدن، به صورت باران درآمده بر زمین می ریزند، هر گاه هوا خیلی سرد شود، ذرات آب به صورت برف در می آیند.

درخت لیموترش تا ۶۵ سال لیمو میدهد.

اسفنج ها از جمله حیوانات اند، زیرا بدن شان از اسکلت و سلول ترکیب یافته است.

ویتامین ها، مواد ضروری برای بدن اند که در غذای روزانه موجود بوده و قدرت بدن را برای انجام فعالیت ها، مهیا می سازد. حرارت دادن زیاد (۱۲۰ درجه) و کهنه شدن غذا، ویتامین های آن را از بین میبرد. فقدان ویتامین در غذای روزانه، عوارض را به بدن به وجود می آورد. مهمترین ویتامین ها شامل K-E-D-A که در چربی محلول اند و PP-C-B (یا نیاسین) که در آب محلول اند.

### معلومات تاریخی

از تحقیقاتی که جنرال کنگهم نموده، پدید می آید که سرزمین کابل را بطلیموس (متوفا ۱۶۷ م) ذکر نموده که پایتخت آن کابوره و مردم آن کابولیتای بوده و این شهر را اورتسپانه هم گفته اند (جغرافیای تاریخی افغانستان، پوهاند حبیبی).

در سنه ۳۶ هجری (۶۵۶ میلادی)، عبدالرحمن ابن سمره، در زمان خلافت حضرت عثمان ابن عفان رضی الله عنه، کابل را فتح کرد.

چشت شریف که از ولسوالی های هرات می باشد، در سده های چهارم و پنجم هجری، از مراکز مهم و فعال تصوف بوده است و به همین دلیل ظهور مشایخ بزرگی چون ابواسحاق چشتی، ابومحمد ابدال چشتی و جانشینان و خلفای آن ها، شهرت داشته است، چنان که امروز به دلیل انتساب یکی از سلسله های مهم عرفان، یعنی چشتیه به آن ولسوالی، شهرت و اهمیت خاصی دارد.

یکی از کهن ترین منابعی که در آن از چشتیان یاد شده است، طبقات الصوفیه پیر هرات خواجه عبدالله انصاری و مقامات اوست. سلسله چشتیه در سده هفتم هجری و با هجوم لشکریان مغول به کشور ما، به سمت هند رفتند و امروز این سلسله در هند، طرفداران بیشمار دارد. از میان فرقه های متعدد صوفیه که به هند مهاجرت کرده بودند، سلسله های چشتیه اجمیر و سهروردیه ملتان از قدمت بیشتری برخوردار اند.

شیران بامیان، سلسله شاهان اند که به گمان اغلب از بقایای عنصر کوشانی یفتلی اند که در بامیان حکمرانی داشته اند و به کیش بودایی بودند، بعد از فتوحات مسلمانان، به دین اسلام درآمدند.

لوگر از دو کلمه لو (لوی که کلمه پشتو است به معنی بزرگ) و گر (به معنی کوه) تشکیل شده است. لوگر به مفهوم کوه بزرگ است.

# نسبم فندرسنی



تهیه کننده: زاهدی

## بدترین درد دنیا؛

### ۲۰ بیماری با شدیدترین دردها

درد احساس آزاردهنده‌ای است که ممکن است به علت ابتلا به بیماری‌های مختلف دچارش شویم. همه افراد هرازگاهی حس درد می‌کنند، اما درد مزمن متفاوت است و ادامه دارد و معمولاً بیش از ۶ ماه طول می‌کشد. منشأ این نوع درد معمولاً بیماری‌های زمینه‌ای است.

#### ۱. سردردهای خوشه‌ای

سردرد خوشه‌ای نوعی سردرد نادر است که به دلیل شدت زیاد و الگوی رخ‌دادنش «خوشه‌ای» نامیده می‌شود. این درد آنقدر شدید است که توان انجام فعالیت‌های روزمره را از فرد می‌گیرد. درد شدید در یک طرف سر و بی‌قراری رایج‌ترین علائم این نوع سردردند. این درد ۵ تا ۱۰ دقیقه پس از شروع به اوج خود می‌رسد و تا ۳ ساعت تشدید می‌شود. سپس کم‌کم شدت درد کمتر می‌شود، اما ممکن است تا ۸ بار در روز عود کند.

#### ۲. زونا

هرپس زوستر یا زونا نوعی بیماری ویروسی است که اعصاب را هم درگیر می‌کند. زونا منجر به درد شدیدی می‌شود که با خارش

پوست، سوزن‌سوزن شدن، بشورات پوستی و تاول‌های پر از مایع همراه است. ویروس واریسلا زوستر (VZV)، همان ویروسی که باعث آبله‌مرغان می‌شود، می‌تواند پس از ایجاد آبله‌مرغان در سلول‌های عصبی فرد به زندگی خود ادامه دهد. ممکن است این ویروس گاهی دوباره فعال و باعث ایجاد زونا شود. زونا یکی از دردناک‌ترین بیماری‌هاست. سن و ضعف سیستم ایمنی فرد او را مستعد ابتلا به این بیماری دردناک می‌کنند.

#### ۳. شانه یخ‌زده

شانه یخ‌زده وضعیتی است که باعث سفتی و درد در مفصل شانه می‌شود. علائم این بیماری شامل درد شدید، محدودیت دامنه حرکتی و سفت شدن مفصل شانه است. علائم به تدریج شروع و با گذشت زمان

#### درد کوبنده قفسه سینه؛

احساس فشار یا سفتی در قفسه سینه؛  
درد قفسه سینه که به بازوها، گردن و فک  
گسترش می‌یابد.

#### ۷. بیرون زدگی دیسک

فتق دیسک بین مهره‌ای یا بیرون زدگی  
دیسک کمر وضعیتی است که در آن بالشتک  
نرم موجود بین استخوان‌های ستون فقرات  
به بیرون فشار می‌آورد. بیرون زدگی دیسک  
ممکن است اعصاب مجاور را تحریک کند  
و در نتیجه باعث درد و بی‌حسی یا ضعف  
در بازو یا پا شود. این درد پس از نشستن،  
ایستادن یا کمی راه رفتن تشدید می‌شود.

#### ۸. بیماری سلول داسی شکل

بیماری سلول داسی شکل گروهی از  
اختلالات خونی است که بر ساختار  
هموگلوبین، جزء حامل اکسیژن خون، اثر  
می‌گذارد. هموگلوبین اس (S) افراد مبتلا به  
این بیماری شکلی غیرطبیعی دارد که باعث  
می‌شود شکل گلبول‌های قرمز خون این  
افراد به شکل داس یا هلال تغییر کند. یکی  
از علائم اصلی بیماری سلول داسی شکل  
دردهای دوره‌ای است. این درد زمانی شروع  
می‌شود که گلبول‌های قرمز داسی شکل  
داخل رگ‌های خونی کوچک در شکم،  
مفاصل و قفسه سینه جمع می‌شوند و جریان  
خون را مسدود می‌کنند. در برخی موارد،  
ممکن است باعث درد استخوان نیز شوند.

#### ۹. آرتریت

آرتریت یا التهاب مفاصل وضعیتی است که  
به سبب آن یک یا چند مفصل بدن ملتهب  
می‌شود. علائم اصلی این عارضه درد و

تشدید می‌شوند. این درد معمولاً بعد از ۱ تا  
۳ سال برطرف می‌شود.

#### ۴. شکستگی استخوان

ترک یا شکستگی ممکن است در هر  
استخوان بدن ایجاد و باعث درد و التهاب  
شدید شود. شدت شکستگی بستگی به  
نیرویی دارد که باعث شکستگی شده است.  
بنابراین شکستگی استخوان انواع و شدت‌های  
مختلفی دارد. درد ناشی از شکستگی شدید  
است و ممکن است منجر به محدودیت  
حرکت ناحیه آسیب‌دیده شود.

#### ۵. سندرم درد منطقه‌ای پیچیده (CRPS)

این سندرم نوعی بیماری مزمن است که  
اندام (پا، دست، ساق پا یا بازو) را پس از  
آسیب درگیر می‌کند. سندرم درد منطقه‌ای  
پیچیده معمولاً ناشی از آسیب یا اختلال  
در عملکرد سیستم عصبی پیرامونی و مرکزی  
است. معمولاً فرد درد و سوزش ناشی از این  
سندرم را مثل «سوزن سوزن شدن» توصیف  
می‌کند. درد شدید، تغییر رنگ پوست و  
تورم اندام آسیب‌دیده علائم این سندرم  
دردناک‌اند.

#### ۶. سکته قلبی

سکته قلبی یا انفارکتوس میوکارد (MI)  
وضعیت خطرناکی است که در آن بخشی از  
قلب منبع خون خود را از دست می‌دهد.  
این عارضه یکی از علل اصلی مرگ و میر در  
سراسر جهان است. وقتی جریان خون به  
ماهچه‌های قلب مسدود می‌شود، اکسیژن  
به قلب نمی‌رسد و سلول‌ها می‌میرند.  
درد ناشی از سکته قلبی این‌طور توصیف  
می‌شود:



ممکن است در ابتدا هیچ علائمی ایجاد نکند و فرد یک‌باره با درد شدید در پهلوی پشت و زیر دنده‌ها مواجه شود.

### ۱۳. آپاندیسیت

التهاب آپاندیس (کیسه کوچک و نازک متصل به روده بزرگ) آپاندیسیت نامیده می‌شود. ممکن است آپاندیس ملتهب و منجر به درد شدید شود. در موارد شدید، آپاندیس ملتهب ممکن است پاره و منجر به پریتونیت (عفونت جدی پوشش داخلی شکم) شود. شایع‌ترین علامت آپاندیسیت دردی است که از نزدیکی ناف شروع می‌شود و به سمت راست پایین شکم گسترش می‌یابد. این درد در عرض چند ساعت بسیار شدید می‌شود اما حتی قبل از شدید شدن هم فرد هنگام حرکت یا تنفس عمیق، درد شدیدی را حس می‌کند.

### ۱۴. اندومتریوز

اندومتریوز عارضه‌ای دردناک است که در آن بافتی که آندومتر را می‌پوشاند، خارج از رحم رشد می‌کند. ممکن است این بافت حتی در لوله‌های فالوپ، تخمدان‌ها و بافت پوشاننده لگن هم رشد کند. ممکن است فرد حین قاعدگی یا قبل و بعد از آن دچار این درد شود. برخی از زنان ممکن است درد شدید ناتوان‌کننده‌ای را حس کنند. برخی هم این درد شدید را هنگام رابطه جنسی یا ادرار کردن یا بعد از آنها حس می‌کنند.

### ۱۵. نقرس

نقرس نوعی آرتریت است که در برخی افراد که اسید اوریک خونشان زیاد است، ایجاد

سفتی مفصل است که باعث مختل شدن تحرک فرد می‌شود و با افزایش سن تشدید می‌شود. استئوآرتریت، آرتریت روماتوئید و آرتریت نقرسی شایع‌ترین انواع آرتریت‌اند. درد مفصلی ناشی از آرتریت آرترالژی نامیده می‌شود.

### ۱۰. میگرن

میگرن نوعی سردرد ضربان‌دار است که باعث درد متوسط تا شدید در یک طرف سر می‌شود. این درد معمولاً با حالت تهوع، استفراغ و حساسیت به نور و صدا همراه است. میگرن ممکن است ساعت‌ها یا حتی روزها ادامه داشته باشد. سردرد میگرنی به قدری شدید است که فرد را از انجام کارهای روزانه باز می‌دارد.

### ۱۱. سیاتیک

سیاتیک به دردی گفته می‌شود که در طول مسیر عصب سیاتیک (طولانی‌ترین عصب بدن) منتشر می‌شود. هنگامی که این عصب تحریک می‌شود یا تحت فشار قرار می‌گیرد، فرد احساس درد می‌کند. درد از قسمت پایین ستون فقرات شروع می‌شود و تا لگن و پایین ساق پا گسترش می‌یابد. این درد ممکن است متوسط یا شدید و همراه با گزگز، ضعف و بی‌حسی در پای آسیب‌دیده باشد. درد شدید سیاتیک توان حرکت کردن را از فرد می‌گیرد.

### ۱۲. سنگ کلیه

سنگ کلیه زمانی تشکیل می‌شود که حجم ادرار کاهش یابد یا اجزای تشکیل‌دهنده سنگ در ادرار بیش از حد باشد. این عارضه

### ۱۸. زخم معده

زخم معده زخمی است که در پوشش داخلی معده ایجاد می‌شود. درد معده شایع‌ترین علامت این عارضه است. این درد ممکن است در هر جایی از شکم از ناف تا استخوان سینه حس شود. حس درد ممکن است مدت کوتاهی طول بکشد یا ساعت‌ها ادامه داشته باشد. معمولاً این درد زمانی شروع می‌شود که معده خالی یا بسیار پر باشد.

### ۱۹. فیرومیالژیا

فیرومیالژیا وضعیتی است که باعث درد در سراسر بدن می‌شود (درد عضلانی اسکلتی گسترده). ممکن است این عارضه با خستگی، مشکلات خواب و ناراحتی عاطفی یا روانی همراه باشد. بیماران مبتلا بیشتر از سایرین به درد حساس‌اند. معمولاً فیرومیالژیا پس از ضربه فیزیکی، عفونت، استرس روانی یا جراحی رخ می‌دهد.

### ۲۰. درد بعد از جراحی

درد بعد از جراحی به دلیل اختلال در یکپارچگی پوست ایجاد می‌شود، اما شدت و ویژگی درد به نوع جراحی انجام‌شده بستگی دارد.

می‌شود. این عارضه باعث درد شدید، سفتی و تورم در مفصل (معمولاً مفصل شست پا) می‌شود. این درد طوری توصیف می‌شود که گویی پا آتش گرفته است.

### ۱۶. نورالژی سه‌قلو

نورالژی سه‌قلو که برخی لقب بدترین درد دنیا را به آن داده‌اند، عارضه دردناکی است که بر عصب سه‌قلو (عصب پنجم جمجمه‌ای) اثر می‌گذارد. این عارضه یکی از دردناک‌ترین بیماری‌های شناخته‌شده است که باعث درد شدید و سوزش‌مانند یا احساس شوک الکتریکی در چشم‌ها، لب‌ها، پوست سر، بینی، فک بالا، پیشانی و فک پایین می‌شود.

### ۱۷. پانکراتیت حاد

پانکراتیت حاد التهاب ناگهانی پانکراس است که ممکن است خفیف یا شدید و خطرناک باشد. علل اصلی پانکراتیت حاد سنگ کیسه صفرا و سوءمصرف الکل است. علامت غالب این عارضه درد شدید شکم است. علائم رایج پانکراتیت حاد عبارت‌اند از:

تب؛

استفراغ؛

حالت تهوع؛

درد بالای شکم که به پشت گسترش می‌یابد و بعد از خوردن غذا بدتر می‌شود.







## علامه عبدالحی حبیبی، چهره درخشان در حوزه ادبیات و نویسندگی در کشور

پوهاند عبدالحی حبیبی یکی از چهره‌های معاصر فرهنگی، ادبی، محقق و تاریخ‌نویس به زبان‌های ملی کشور ما است، وی در ۸ ثور سال ۱۲۸۹ هجری شمسی در شهر کندهار متولد شد.

او فرزند عبدالحق آخندزاده و نواسه عبدالرحیم آخندزاده و کواسه شهید محقق کندهاری علامه حبیب الله آخند بود.

او تعلیمات اش را در کندهار به پایان رساند و معاون جریده طلوع افغان شد و سپس به عنوان مدیر آن ایفای وظیفه کرد. وی به زبان‌های دری، پشتو خوب مسلط بود و به زبان‌های اردو و انگلیسی بلدیت داشت.

دانشمند و محقق پوهاند عبدالحی حبیبی پس از آن به معاون ریاست مستقل مطبوعات در کابل مقرر شد و با تأسیس پوهنهی ادبیات در پوهنتون کابل، با اخذ رتبه علمی پوهاند، در این پوهنهی تقرر حاصل کرد.

وی در سال ۱۳۲۷ هجری شمسی از طرف مردم کندهار به حیث عضو شورای ملی کشور انتخاب گردید. او مدتی رئیس انجمن تاریخ و مشاور فرهنگی صدارت عظمی بود.

پوهاند حبیبی پس از زمان طولانی ایفای وظیفه استادی، انجام تحقیق و پژوهش در بخش‌های تاریخ، فرهنگ و ادبیات زبان‌های ملی کشور، به تاریخ ۲۰ ماه ثور سال ۱۳۶۳ هجری شمسی وفات و در گوشه شمال شرقی زیارت تمیم انصار در کابل به خاک سپرده شد.

از این شخصیت علمی و ادبی کشور بیش از ۱۳۰ اثر به زبان‌های پشتو و دری باقی‌مانده از جمله آثار ارزشمند و دارایی معنوی کشور محسوب می‌شوند. رهنورد زریاب در کتاب شمعی در شبستانی، درباره وی چنین حکایت می‌کند که: در آغاز دهه شصت هجری خورشیدی ماهنامه ژوندون نشریه اتحادیه نویسندگان افغانستان به روی جلد یکی از شماره‌هایش، تصویر جالبی را چاپ کرد. این تصویر مردی را نشان میداد که در کنار ستونی از کتاب ایستاد بود.

کتاب‌ها که یکی بالای دیگری چیده شده بودند، ستونی را می‌ساختند که بلندی آن برابر قامت مردی بود که در کنار این ستون ایستاده بود. این مرد را که سیمای خوش‌آیند و مهربانی داشت، همه خواننده‌گان آن ماهنامه، بسیار خوب می‌شناختند. او استاد عبدالحی حبیبی، دانشی‌مرد بزرگ روزگار ما بود و آن کتاب‌ها نیز اثرهایی بودند که با خامه توانا و فیاض این استاد دانش‌ور، تالیف، ترجمه یا تصحیح و تحشیه شده بودند.

زریاب در ادامه از کیفیت و چونی کارهای پوهاند حبیبی توصیف به عمل آورده و چنین می‌نویسد:



هر چند این تصویر بر فزونی و کثرت کارهای استاد گواهی می‌داد اما این کمیت و چندی کارهای استاد نیست که او را گرمی و احترام‌برانگیز ساخته است؛ بل، کیفیت و چونی کارهای او است که همه‌گان را به ستایش و تبجیل وا می‌دارد. امروز، هر کسی که با فرهنگ و تاریخ کشورمان سر و کار دارد، نیک می‌داند که -مثلاً- تحشیه و تصحیح کتاب‌های چون طبقات صوفیه پیر هرات و زین‌الخبار عبدالحی گردیزی و طبقات ناصری منهج سراج جوزجانی و نوشتن تعلیقات بسیار ره‌گشا بر آن‌ها و تألیف و نگارش آثار بزرگی چون هنر تیموریان هرات و رهنمای تاریخ افغانستان و تاریخ خط و نوشته‌های کهن افغانستان و یا ترجمه نبشته‌هایی چون کتاب‌شناسی ابوریحان و چهارمقاله درباره فردوسی و السواد الاعظم کارهای ساده و سبلی نیستند. در واقع پرداختن به چنین کارهایی، دانشی می‌خواهد فراخ و گسترده؛ تلاشی می‌خواهد عظیم و پی‌گیر؛ و کوشش و شوقی می‌خواهد فراوان و عاشق‌وار و این ویژگی‌ها، همه، در استاد حبیبی جمع بودند.

ره‌نورد زریاب یکی از شاگردان دوره محصلی استاد حبیبی در پوهنتون کابل بوده است.

همچنان محمد آصف فکرت درباره استاد حبیبی، در یکی از خاطرات اش، چنین نوشته است:»

روزی که رسد اذا السماء انفطرت  
واندم که شود اذا النجوم انكدرت  
من دامن تو بی‌گیرم اندر سُنِلت  
گویم بایّ ذنبِ قُتلت

این رباعی را از آخرین نشست علمی به ریاست استاد عبدالحی حبیبی به یاد دارم. تلفظِ شمرده شمرده، صحیح و روشن استاد حبیبی به‌ویژه آنگاه که شعر یا متنی را می‌خواند به آسانی از یادم نمی‌رفت و بسیاری از آنچه را که از او شنیده‌ام، اکنون پس از سال‌ها و دهه‌ها هنوز نه تنها در گوش سر، که در گوش جانم پژواک دارد.

حبیبی استادی بود که شاگردان هم از خامه و زبان و هم از کردار و رفتارش می‌توانستند بیاموزند. حرکاتش آمیخته با تمکین و آرامش بود، که مردی روزگاردیده و کارآزموده بود. کم می‌گفت و آنچه می‌گفت سنجیده می‌گفت. در پژوهش‌های زبان و ادب دری، که نگارنده در آن باب بیشتر با استاد در تماس بود، هر نکته نو که می‌دید یا می‌شنید به کاوش و آزمایش و سره‌سازی آن می‌پرداخت. به یاد دارم که همان سال برای مجله آریانا مقاله‌ای نگاشتم با عنوان «مناصب لشکری و کشوری در تاریخ بیهقی»؛ گویا مقاله پس از ویرایش دیگران برای تصویب انتشار در مجله روی میز ایشان رسیده بود. بامداد یک روز به اتاقی که من در آن کار می‌کردم آمد و با همان لهجه دوست‌داشتنی‌اش گفت: «این لشگر را شما در کجا با گاف خوانده‌اید؟» گفتم که من دقیقاً نمی‌دانم که در چند جا دیده‌ام و نیز نمی‌دانم که لشکر درست است یا لشگر! و البته تلفظ آن با گاف برای فارسی‌زبانان آسان‌تر است. گفت: بلی و ای کاش منبعی قدیمی برای درستی این ادعا می‌بود. هدف من از آوردن این مثال آن است که برخی با دیدن یک اشتباه، یا آنچه

آنان اشتباه می‌پندارند، بی‌درنگ نویسند یا گوینده را محکوم می‌کنند و می‌خواهند که آنچه آنان می‌خواهند جایگزین آن گردد. اما این عمل استاد حبیبی به پژوهشگر بختیار روشی بود کاری و خوش‌آموز، در برانگیختن ذوق پژوهش علمی. امروز پس از حدود ۳۵ سال از آن تاریخ هنوز این درس استاد حبیبی چون سرمشقی جلی زیب لوح یاد من است، و قامت رسای آن مرد که‌نسال را در برابر میز خویش احساس می‌کنم که به جای احضار من خودش با برگه و میکروفیلم می‌آمد و می‌پرسید و راهنمایی می‌کرد».

پوهاند عبدالحی حبیبی بخاطر آثار اش، بر علاوه افغانستان در کشورهای هند، پاکستان، ترکمنستان، تاجیکستان، اوزبیکستان، ایران و روسیه نیز معروف و شناخته شده است.

سروده‌های دری و پشتو استاد حبیبی در سال ۱۳۹۳ هجری شمسی تحت نام حبیبی شعری کلیات به چاپ رسید.

تادر دل من عشق تواند وخته شد  
جز عشق تو هر چه داشتم سوخته شد  
عقل و سبق و کتاب بر طاق نهاد  
شعر و غزل و دویقتی آموخته شد

.....

چشمی که نظر بدان گل لاله کند  
این گنبد چرخ را پُر از ناله کند

.....

پیوسته سرت سبز و لبّت خندان باد  
جان و دل عاشقان ز تو شادان باد  
آن کس که تو را بید و شادی نکند  
مانند قلم سیاه و سرگردان باد

مولانا جلال الدین محمد بلخی



باز آ باز آ هر آنچه هستی باز آ  
 گر کافر و گروبت پرستی باز آ  
 این در که مادر که نو میدی نیست  
 صد بار اگر توبه شکستی باز آ  
 ای درد دل من اصل تنه‌امه تو  
 وی در سر من مایه سودا همه تو  
 هر چند بروز گارد در می نگرم  
 امروز همه تویی و فردا همه تو  
 یارب مکن از لطف پریشان مارا  
 هر چند که هست جرم و عصیان مارا  
 ذات تو غنی و ما همه محتاجیم  
 محتاج بغیر خود مگردان مارا

پیر هرات

اگر بجل نکند سائل ستم‌دین  
 جزا دهند ترا در جهنم اندازد  
 ز بار جور لئیمان منال عبدالله  
 که گر خسی بزند کردگار بنوازد

پیر هرات

ستایش کنم ایزد پاک را  
 که گویا و بینا کند خاک را  
 بموری دهد مالش نره شیر  
 کند پشه، بر پیل جنگی دلیر

شهنامه فردوسی

سخن ای نقش مرموز وجودم  
 به آوای دلم شوری در انداز  
 به تحریک نسیم آرزویی  
 گل شعر مراده رنگ و بویی  
 طنین سرکش آواز من باش  
 به گردون شهر پرواز من باش  
 بیا ای هم وطن ای یار دیرین  
 ز بدینی و نفرت دیدن بردوز  
 به کاخ دشمنی ها آتش افکن  
 به بزم دوستی ها مشعل افروز  
 به یاری مرهم درد وطن باش  
 پی تیمار این زخم کهن باش

میر عبدالسلام شایق

مکن که آه فقری شبی برون تازد  
 هزار همچو تو از خاندان براندازد  
 ز تیر آه یتیمی مگر نمی ترسی  
 ز سوز سیه پیری که ناوک اندازد  
 حذر نمای از آن ناله سحرگاهی  
 که گر بکوه زند روزنی در آن سازد  
 بوقت نیمه شبی گر بگوید ای الله  
 فغان و ناله بعرض و ملائک اندازد  
 هزار جوشن فولاد اگر پیوشی تو  
 ز آه گرم فقری چو موم بگدازد  
 متاز بر سر مظلوم ساکن ای ظالم  
 که دست فتنه ایام بر سرت تازد



شکریزدان را که رستیم از محن  
 از طفیل همت مردان کار  
 راد مردان شجاع حق پرست  
 قوم افغان را مدار افتخار  
 ظلم و اجحاف از میان برداشتند  
 ظالمان شد سرنگون و تار و مار  
 ای جوانان شجاع نونها لان وطن  
 متفق گردید تا باشید دایم کام گار  
 معتنم دانید این وقت مساعد را به خود  
 به آبادی موطن کار باید کرد کار  
 وقت شادی وقت آزادی رسید  
 ظالمان را رفت قدر و اعتبار  
 کرد گارا! حامی این قوم را  
 دار با عز و وقار و اقتدار  
 ناجی این ملت غم دیدار  
 در پناه عصمت محفوظ دار

شعری از  
 محمد رضا کرخی



الهی نام تو ما را جواز، مهر تو ما را جهاز، شناخت تو ما را امان، لطف تو ما را عیان  
الهی ضعیفان را پناهی  
قاصدان را بر سر راهی  
مومنان را گواهی  
چه عزیز است آن کس که تو خواهی...  
الهی در جلال رحمانی، در کمال سبحانی، نه محتاج زمانی و نه آرزو مند مکانی، نه کس  
به تو ماند و نه به کسی مانی  
پیدا است که در میان جانی، بلکه جان زند به چیزی است که تو آنی

خواجہ عبداللہ انصاری رحمۃ اللہ علیہ



اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آله وسلم

بشور من سلامی صلوات بر محمد

برسان من پیامی صلوات بر محمد

در کعبه باز کردم حجرم نماز کردم

به خدای راز کردم صلوات بر محمد

در توبه گفتم به مقام کن رفتم

به صفا و مروه گفتم صلوات بر محمد

صلوات بر محمد برکات بر محمد

رحمات بر محمد صلوات بر محمد

شعراز عارف نامی سعدالدین انصاری رحمه الله

خطابسم الله فامرسمه و در





# Haqiqat

Scientific, Cultural & Jihadi magazine




وزارت صنعت و تجارت
د صنعت او سوداگری وزارت

بسم الله الرحمن الرحيم

## فراخوان مساعدت

فراخوان وزارت صنعت و تجارت به سکتور خصوصی  
در قسمت مساعدت برای مهاجرین برگشتی از پاکستان

"و تعاونوا عَلَى الْبِرِّ وَ التَّقْوَى ... (سوره مائده، آیه دوم)  
ترجمه: «و همواره در راه نیکی و پرهیزگاری با هم تعاون کنید»

اعضای محترم و پر افتخار سکتور خصوصی افغانستان!

همانگونه که آگاهی دارید، متأسفانه کشور همسایه تصمیم به اخراج اجباری مهاجرین افغان گرفته و صد ها هزار هموطن ما در حال کوچ اجباری به افغانستان می باشند. از یک طرف نزدیک شدن زمستان و سرد شدن هوا و از جانب دیگر کمبود ابتدایی ترین امکانات زندگی، باعث گردیده تا هموطنان ما با بدترین وضعیت در زندگی شان مواجه گردند. آنچه مایه نگرانی رهبری امارت اسلامی افغانستان میباشد، دوام اخراج اجباری و کمبود امکانات زندگی به هزاران انسان در افغانستان میباشد.

با درس گیری از آموزه های دین مبین اسلام، در چنین حالت یکی از راه های کمک و دستگیری نیازمندان جمع آوری مساعدت های خیرخواهانه و بشردوستانه فعالین سکتور خصوصی افغانستان می باشد که همیشه در کنار مردم شان ایستاده و مردم بیچاره را یاری و کمک نموده اند.

رهبری امارت اسلامی افغانستان ضمن قدردانی از کمک ها و مساعدت های همیشگی سکتور خصوصی به مردم نیازمند و فقیر جامعه، از وضعیت پیش آمده ابراز نگرانی کرده و به وزارت صنعت و تجارت هدایت سپرده تا برای جلب مساعدت های سکتور خصوصی فراخوان عمومی را به راه انداخته تا به مهاجرین برگشتی کمک رسانی به موقع صورت گیرد.

بنابراین وزارت از عموم اعضای محترم سکتور خصوصی صمیمانه دعوت به عمل می آورد تا با توجه به عمق فاجعه بشری ناشی از سرازیر شدن صد ها هزار مهاجر فقیر و مستمند به کشور و جلوگیری از تلفات احتمالی ناشی از سرمای پیشرو، همانند گذشته مردم نیازمند شان را کمک و یاری رسانده، وجیبه اسلامی و افغانی خود را در برابر هموطنان شان اداء نمایند.

✂ @MoIcAfghanistan
🌐 <https://moci.gov.af/dr/>
☎ ۰۲۰۲۵۰۰۳۲۸



haqiqat\_mag@yahoo.com



@HaqiqatMagazine



T.me/haqiqatmagazine



۰۰۹۳-۷۹۹۷۰۰۴۰۴